

Når vi savner

TEMA: En udsendelse rører ved et af livets hårde grundvilkår, nemlig at livet ikke varer evigt, og de pårørende kan risikere at miste deres soldat. Temaet sætter fokus på de pårørende. ■

● Side 8-11

Nye overenskomster

OVERENSKOMST: Der lukkes for ansættelse på tjenestemandsvilkår fra den 1. september 2014. Officerer og en række andre ansatte og chefer i Forsvaret vil fremover være dækket af en overenskomst, der lægger sig tæt op ad akademikernes. Det giver ændringer på blandt andet arbejdstidsområdet. ■

● Side 19

Elitehunde i Arktis

SUNDHED: De hunde, der trækker Siriusfolkene på deres ture gennem den nordøstgrønlandske nationalpark, skal også være sunde. Det sørger Forsvarets dyrlæger for. ■

● Side 25

Bankmanden blev soldat

NYT LIV: Bogaktuelle Marcus Knuth har taget en dramatisk rejse fra et prestigefuldt job i investeringsbanken Lehman Brothers i London til kampsoldat i frontlinjen i Helmand og diplomat i Kabul. Og det har han aldrig fortrudt. ■

● Side 29

FORSVARSAVISEN 05

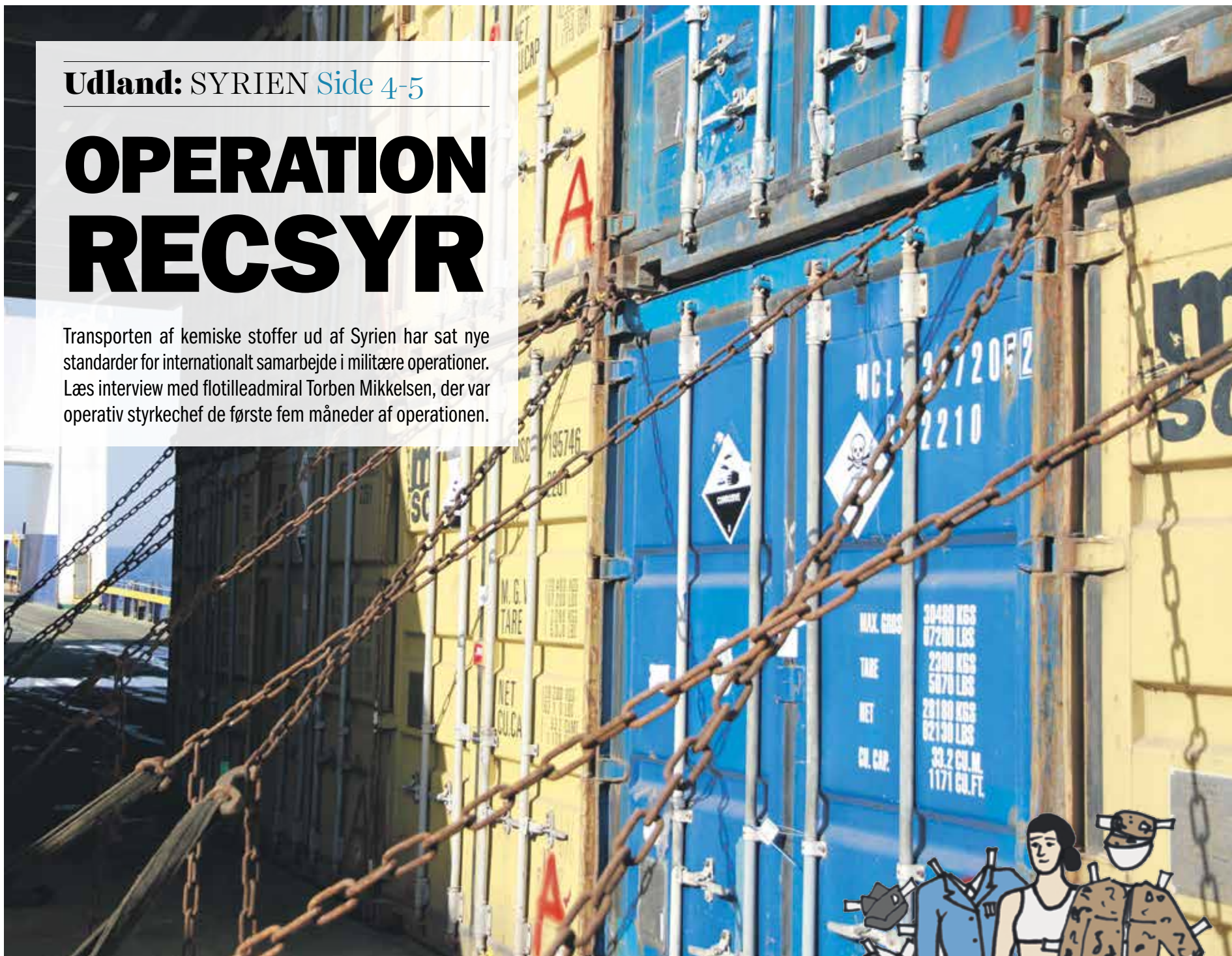

ÅRGANG 3 · JUNI · 2014

Udland: SYRIEN Side 4-5

OPERATION RECSYR

Transporten af kemiske stoffer ud af Syrien har sat nye standarder for internationalt samarbejde i militære operationer. Læs interview med flotilleadmiral Torben Mikkelsen, der var operativ styrkechef de første fem måneder af operationen.

KORT NYT OM FORVARET

Følg Forsvaret

OVERBLIK: Som ansat i Forsvaret har du mulighed for at modtage den daglige medieovervågning, som Forsvaret abonnerer på. Medieovervågningen giver dig adgang til artikler og tv-indslag om Forsvaret. Hvis du ønsker at tilmelde dig, kan du få brugernavn og password hos din lokale kommunikations ansvarlige.

Hvis du har en iPhone eller en android smartphone, kan du også vælge at downloade APP'en fra Retriever og få løbende besked, så snart der offentliggøres noget nyt om Forsvaret i medierne. ■

Hækkerup hædret

ANERKENDELSE: Tidligere forsvarsminister Hans Hækkerup er blevet hædret på Baltic Defence College, hvor et af lokalerne har fået navnet Hans Hækkerup Hall. Litauens udenrigsminister Linas Linkevicius, der var kollega og personlig ven med Hans Hækkerup, understregede i sin tale, hvilken afgørende rolle nu afdøde Hans Hækkerup spillede i de baltiske landes løsrivelse fra Sovjetunionen og indtræden i NATO. Militære rum navngives normalt kun efter særlige krigshelte eller store slag, så navngivningen er den højeste anerkendelse af en civil, som de tre landes væbnede styrker kan udvise. ■

Nye regler for mundering side 17

LÆS FLERE NYHEDER, GÅ I DYBDEN MED FOKUSOMRÅDER ELLER SE VIDEOER PÅ FORSVARET.DK

Vi vil i de kommende år fortsat se et meget stort antal traumatiserede veteraner.

formand for Soldaterlegatet
Peter Højland

Side 28

INDHOLD

Kort nyt

SIDE 2-3

Udland

SIDE 4-5

Indland

SIDE 6-7

Tema

SIDE 8-11

Udland

SIDE 12-13

Materiel

SIDE 16-17

Arbejdspladsen

SIDE 18-20

Uddannelse/karriere

SIDE 21-23

Sport og sundhed

SIDE 24-25

Kultur og identitet

SIDE 26-27

Navne

SIDE 28-29

Set udefra

SIDE 30-31

Bagsiden

SIDE 32

I SIDSTE ØJEBLIK / NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

Nye bidrag til NATO

NATO: Forsvarsminister Nicolai Wammen har tilkendegivet på et NATO-møde i Bruxelles, at Danmark er klar med yderligere bidrag til de østlige NATO-allierede.

- Vi tilbyder NATO yderligere et skib til støtte for NATOs stående minerydningsgrupper samt støtte med et maritimt observationsfly til indsættelse i Østersøen. Derudover er jeg i dag blevet enig med min tyske og polske kollega om at igangsætte en proces med forslag til, hvordan vi kan øge beredskabet i det multinationale korpshovedkvarter i Stettin (MNC NE), siger Nicolai Wammen. Forsvarsministeren understreger, at bidragene til de østlige allierede ikke er en optrapning af konflikten i Ukraine. ■

Nyt støtteelement til Kabul

AFGHANISTAN: Fra august er der ikke længere danske soldater i Helmand. Hærens fokus i Afghanistan flytter sig til august fra Helmand til Kabul, hvor de danske soldater arbejder med mentoring og rådgivning af soldater fra den afghanske hær. Der er allerede danske militærrådgivere, som arbejder som mentorer i Kabul, men fra august kommer et nyt støtteelement til Kabul, som fra Kabul International Airport skal understøtte de danske enheder administrativt og logistisk. ■

Besætning søges

JOB: Helicopter Wing Karup får ni nye skibsbaserede Seahawk-helikoptere og søger i den forbindelse flyvende besætningsmedlemmer og flymekanikere.

Der skal bruges fire piloter, otte sensoroperatører, cirka fem Tactical Coordinators og cirka 15 flymekanikere.

De nye skibsbaserede helikoptere skal blandt andet deltage i de opgaver, som Forsvaret løser i Nordatlanten om bord på Søværnets enheder af Thetis-klassen, i internationale operationer på Absalon- og Iver Huitfelt-klassen samt i missioner fra Helicopter Wing Karup. Ansøgningsfristen til alle stillinger er 27. juni 2014.

Læs mere på www.forsvaret.dk/job. ■

Foto: Sønderjysk Tattoo

Tattoo fylder fyre

Danmarks eneste årlige tilbagevendende Tattoo præsenterer publikum for en helt usædvanlig jubilæumsforestilling. Det helt store scoop er et mexicansk orkester på ikke færre end 92 deltagere. ■

Vi vil have kvalitet frem for kvantitet og har altid korps med, som man ikke umiddelbart ser andre steder.

Lars Husted
Tattoo-manager

Sønderjysk Tattoo
Brundlund Slot lørdag 5. juli kl. 20.00
Billetsalg: www.intmiltattoo.dk eller på www.billetten.dk

LITAUEN

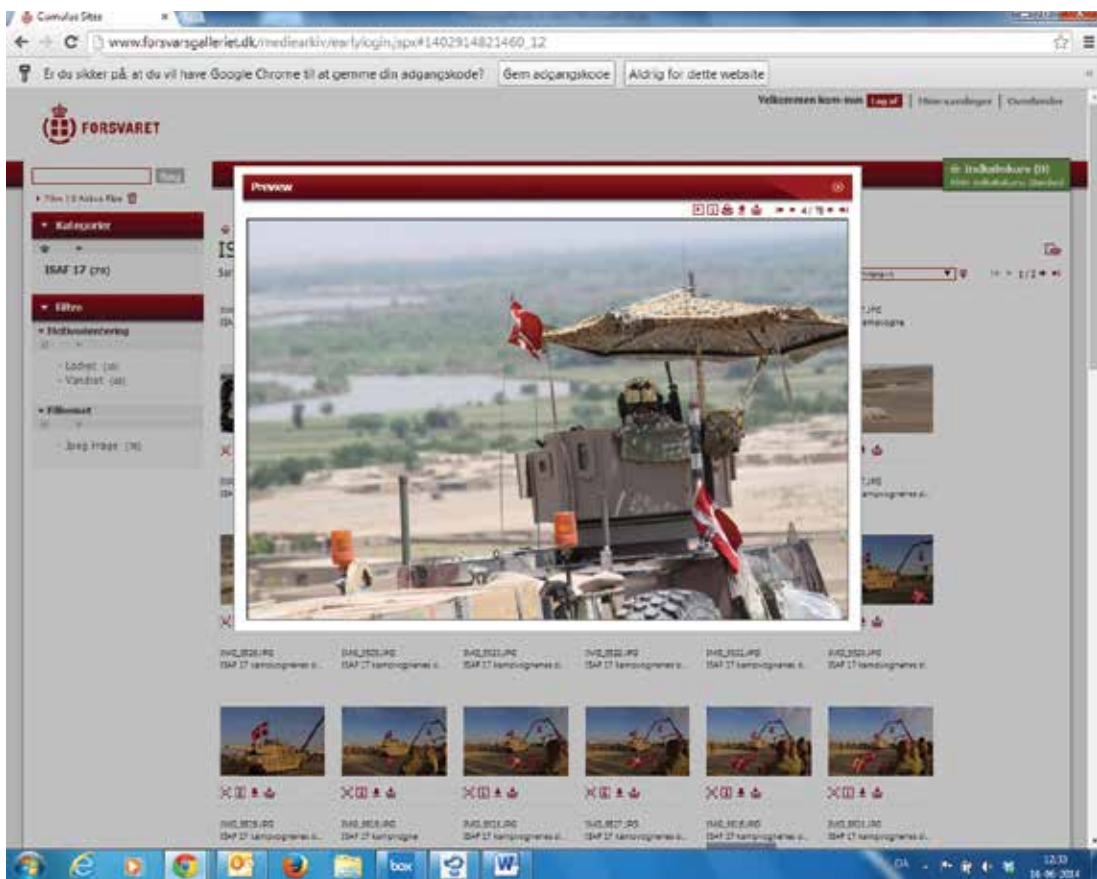
Saber Strike

Amerikansk Black Hawk samler US-airbornes efter veludført angreb under øvelse Saber Strike.

Læs mere om øvelsen i august udgaven af Forsvarsavisen. Foto: Morten Fredslund

FORSVARSGALLERIET ER KLAR

Nu kan du tage Forsvarets fælles billedsamling – Forsvarsgalleriet – i brug.

I forsvarsgalleriet kan man blandt andet finde 15.000 billeder fra Afghanistan. Billederne i den nuværende samling er for det meste taget af medarbejdere fra Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste, Forsvarets Mediecenter og Forsvarskommandoen.

AF SUNE WADSKJÆR NIELSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

BILLEDARKIV I mange år har Forsvarets still-fotos ligget hulter til bulter, hvor hver myndighed har haft deres eget lille billedarkiv, som ikke er tilgængeligt for resten af Forsvaret. Nu får Forsvaret en fælles billedsamling, som alle Forsvarets myndigheder kan få adgang til, og hvor de kan uploade deres fotos. Den nye billedsamling hedder forsvarsgalleriet.

Allerede nu kan du vælge imellem forsvarsgalleriets omkring 85.000 billeder, når du skal bruge et foto til et nyhedsbrev, en briefing eller en webnyhed. Valgmulighederne bliver meget større, når alle myndigheder begynder at uploade deres billeder til forsvarsgalleriet. Du kan få adgang til galleriet ved at henvende dig til webredaktøren på forsvarsgalleriet@mil.dk. Pt. er forsvarsgalleriet kun tilgængeligt via internettet. Når du har fået et log-in, går du ind på adressen <http://www.forsvarsgalleriet.dk>.

Læs om forsvaret.tv på side 27

Topchefer på plads

LEDELSE: Den nye stilling som direktør for koncernstyring i Forsvarsministeriets departement og stillingen som viceforsvarschef i den Værnsfælles Forsvarskommando er faldet på plads. Generaløjntant og nuværende chef for Forsvarsstaben Bjørn Ingemann Bisserup udnævnes til direktør for koncernstyring i det nye departement, mens generalmajor og nuværende chef for Hærens Ope-

rietary Kommando Per Ludvigsen udnævnes til viceforsvarschef i den Værnsfælles Forsvarskommando. Bjørn Ingemann Bisserup og Per Ludvigsen indtræder i deres nye funktioner, når den nye organisering af ledelsen af Forsvaret er på plads senere i år. Indtil videre er også to nye chefer udpeget til den nye Værnsfælles Forsvarskommando. Kontreadmiral Finn Hansen bliver chef for Operationsstaben, og generalmajor Flemming Lentfer bliver chef for Udviklings- og Koordinationstaben. ■

35.000 billeder fra Den Kolde Krig

I den nuværende version af forsvarsgalleriet må man ikke uploade klassificerede billeder. Forsvarsgalleriet må heller ikke indeholde billeder, som Forsvaret ikke har rettighederne til. Forsvarskommandoen vil undersøge mulighederne for at gøre forsvarsgalleriet tilgængeligt på Forsvarets Intranet – FIIN.

De fleste billeder i forsvarsgalleriet er fra år 2000 og indtil i dag. Forsvarskommandoen her dog også en samling på 35.000 billeder, som stammer fra Den Kolde Krig. Der omkring 10 frivillige, der hjælper billedredaktøren med at metadater de gamle billeder, fordi mange af motiverne er ukendte. ■

KOMMENTAR

Baglandet er afgørende

Der hersker ingen tvivl om, at et arbejde, der kræver, at man hyppigt er hjemmefra og til tider fraværende i længere tid, stiller store krav til baglandet. Det er arbejdsvilkår, som soldater i Forsvaret og ikke mindst de pårørende kender til og har stor indsigt i. Når fraværet oven i købet ikke blot er kendetegnet ved afsavn fra begge parter, men også ængstelse for at miste – hinanden, betydningsfulde øjeblikke eller selve livet – stiller det krav til både soldat og dennes partner, forældre, søskende og børn.

Igennem de mange rejser til missionsområder jeg selv har haft – i øvrigt uden sammenligning i længde og risiko med de holdudsendte soldaters – har jeg haft en overvejelse, som jeg forestiller mig, også er gået gennem hovederne på mange af de medarbejdere, som hvert år udsendes af Forsvaret.

Jeg traf selv det valg, at jeg kunne og skulle udsendes. Et valg som jeg vidste, gjorde mine børn, min mand og mine gamle forældre bekymrede. Et valg der betød, at jeg fik dårlig samvittighed over – med åbne øjne og helt bevidst – at påføre dem bekymring. I et shelter i Irak eller på vejen i Afghanistan mellem lejrene mærkes det særligt. Savnet overstås, når man ses igen, og risikoen slutter, når man kommer sikkert hjem. Men tog jeg konsekvensen af det? Nej, det gjorde jeg ikke. For det arbejdsliv, jeg har valgt, er for betydningsfuldt for mig til at give afkald på. Og det koster – for de andre. For baglandet.

Derfor kommer mange familier i et dilemma, når soldaten kommer hjem. Måske fordi det er svært at komme hjem og falde ind i familien igen? Måske fordi der er oplevelser med i bagagen, der kræver eftertanke og samtaler? Måske fordi familien har følt sig svigtet? Måske fordi soldaten er gået glip af barnets første skridt? Eller måske fordi familien har klaret sig fint uden soldaten?

Der er utallige variationer over temaet, men ét er sikkert: Selv om langt de fleste heldigvis har et imponerende robust bagland og solide relationer, som kan magte meget, udholde meget og støtte hinanden, er det ikke alle udfordringer, som de pårørende selv kan klare. Derfor betyder det noget, at vi støtter op om både soldat og de pårørende, så livet for alle kan fungere både før, under og efter udsendelse.

På den vis er baglandet afgørende. For soldaten – og for mennesket bag uniformen. ■

Læs temaet på side 8, 9, 10 og 11.

Vibeke Schmidt
chefpsykolog
Veterantcentret

KOLOFON

Foto: Andreas Reckeweg Godfrey

FORSVARSAVISEN

UDGIVES AF
FORSVARSKOMMANDOEN

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
KONTREADMIRAL FINN HANSEN
CHEF FOR PERSONELSTABEN

REDAKTØR
VICKIE LIND

FORSVARETS HOVEDREDAKTION
FORSVARSKOMMANDOENS
KOMMUNIKATIONSDELING
DANNESKIOLD-SAMSØES ALLÉ 1
1434 KØBENHAVN K

TELEFON +45 4567 3444
WWW.FORSVARET.DK

OPLAG: 27.400
TRYKKERI: ROSENDAHLS - SCHULTZ
TRYK ISSN 2245-957X
ONLINE ISSN 2245-9588
FORSIDEFOTO: TRINE AXELHOLM
REDAKTION AFSLUTTET 18. JUNI 2014
COPYRIGHT FORSVARET 2014

Flotilleadmiral Torben Mikkelsen var den operative styrkechef for RECSYR i operationens første fem måneder.
Foto: Esbern Snare

KEMISKE STOFFER UD AF SYRIEN

Transporten af kemiske stoffer ud af Syrien har sat nye standarder for internationalt samarbejde i militære operationer. På trods af forskellige holdninger til, hvordan operationen har skal gennemføres, har de deltagende nationer et fælles mål.

AF PERNILLE KROER / SOK

SYRIEN

Siden december sidste år har støtteskibet Esbern Snare og siden fregatten Peter Willemoes, transportskibet Ark Futura og en dansk ledet international stab været indsat i den internationale maritime operation RECSYR, der har til opgave at fragte kemiske stoffer ud af Syrien. Operationen med det storpolitiske fokus bliver ledet fra Danmark med chef SOK som øverste kommandochef. Det er første gang, at Danmark står i spidsen for en sådan operation, og operationen er også på andre punkter speciel. Det gælder både i international sammenhæng og for det danske bidrag. Flotilleadmiral Torben Mikkelsen, der var operationel styrkechef i operationens første fem måneder, fortæller om erfaringerne fra operationen og om dens særlige udfordringer.

Hvad gør operation RECSYR speciel?

Operationen sætter nye standarder for, hvad man kan gøre i internationale operationer. At afhente Syriens kemiske stoffer fra en havn i landet, mens landet er i borgerkrig på tredje år, er aldrig set før. Det har kun været muligt, fordi nationer og deltagende enheder har bevaret fokuseringen på opgaven og har villet have opgaven løst. Uanset, hvad der i øvrigt er foregået af andre ting i verden, hvor de deltagende nationer ikke nødvendigvis har været enige. Samarbejdet med blandt andre Rusland og Kina har på det taktiske niveau været inspirerende og positivt og ikke mindst historisk.

Har samarbejdet med den russisk-kinesiske flådestyrke været påvirket af den forudgående amerikansk-russiske uenighed om, hvordan opgaven skulle løses?

Nej! Vi havde på forhånd aftalt operationen og opdelt patruljeområderne under et møde i Moskva i slutningen af december, og den russiske kommandochef og jeg var at betragte som to ligeværdige chefer. Men vores procedu-

rer og planer for magtanvendelse var naturligvis forskellige, og det krævede selvfølgelig fleksibilitet. Derfor var det vigtigt at opbygge personlige relationer. For eksempel havde jeg to gange besøg af den russiske flådechef og den kinesiske chef, og vi havde en forbindelsesofficer om bord på det russiske flagskib Peter den Store, når transportskibene Ark Futura og det norske Taiko sejlede ind til Latakia for at afhente containere med kemiske stoffer.

Hvordan foregår samarbejdet med de syriske myndigheder?

Vi har ikke haft direkte relationer til syriske myndigheder udover i Moskva, da planerne skulle afstemmes til en fælles plan. Syrerne har ansvaret for sikkerheden i havnen Latakia og i syrisk farvand ind mod havnen. Gennemførelsen og samarbejdet med de syriske enheder, der er involveret, har været helt gnidningsfrit og med respekt for deres og vores behov i forhold til at gennemføre operationerne ved opsamlingerne. Jeg kan selvfølgelig ikke komme ind på konkrete forhold, men det er vigtigt for mig at sige, at de syriske myndigheder sørger for en god sikkerhed både på landsiden, i havnen og i syrisk territorialfarvand. I visse perioder har sikkerhedssituationen været dårlig i og omkring Latakia, og så har der været gennemført tiltag, der igen kunne sikre den fornødne sikkerhed. Det er blandt andet en af årsagerne til, at operationen har trukket ud i forhold til det, vi først havde regnet med.

Har det gjort nogen forskel for operationen, at den alene er under dansk ledelse?

- Ja. Selv om vi før har haft kommandoen over internationale flådestyrker, er disse altid indgået i en overordnet struktur, for eksempel NATO. Fordi det er Danmark, der har den overordnede ledelse, og chef SOK, der har haft det overordnede ansvar for den maritime operation, havde jeg som den taktiske styrkechef stor indflydelse på, hvordan jeg bedst kunne bruge flådestyrken til at understøtte den

En af Esberns Snares opgaver var at beskytte flådestyrkens transportskibe, når

strategiske dagsorden. Jeg kunne blandt andet udnytte et af de vigtigste karakteristika ved maritime operationer, nemlig fleksibiliteten og muligheden for at vise tilstedeværelse og engagement. For eksempel ved at placere vores bevægelser tæt på Syrien, når der var behov for det, og trække enhederne væk fra Syrien, når det understøttede den strategiske situation bedst.

Hvordan beskytter I de civile transportskibe, både i rum sø og når de er i havn for at hente de kemiske stoffer?

Vi har en forbindelsesofficer både på det danske skib Ark Futura og på det norske Taiko. Nordmændene har valgt at hejse militær kommando på Taiko og har dermed officielt omdannet skibet til et norsk statskib med en militær chef foruden den civile skibsfører, som også er om bord. Desuden har de civile skibe et beskyttelseshold om bord, et såkaldt Vessel Protection Team. Beskyttelsesholdene skal håndtere nærbeskyttelsen af transportskibe-

De hentede containere med kemiske stoffer i havnebyen Latakia. Esbern Snare er nu fortsat til antipiraterioperationen Ocean Shield. Det er nu fregatten Peter Willemoes, der deltager i RECSYR. Foto: Trine Axelholm

ne. Da vi tilbage i november sidste år skulle planlægge, hvordan vi ville afhente de kemiske stoffer i Latakia, var mit direktiv til staben, at de skulle forestille sig, at det var Syrien, der skulle afhente containere i København. Det vil sige, at de skulle lave en plan, der havde respekt for landets suverænitet. Derfor er planen meget defensiv, og nogle vil nok sige, at det ikke er den smukkeste militære plan med transportskibet, der først sejler ind mod Syrien og den militære enhed agten for. Men det er af respekt for den syriske suverænitet. Det var hele forudsætningen, at de syriske myndigheder skulle garantere sikkerheden, når transportskibene anløb Latakia. Det vil altså sige, at vi først og fremmest har fokuseret på risikoen for eventuelle uheld med de kemiske stoffer. Det kan være en container, der vælter under lastning, og de kemiske stoffer flyder ud, så de forurener skib og personel. Det kan være en situation, hvor der er brand på transportskibet, og der er behov for assistance til håndtering af dette. Der er tale om et land i borgerkrig, og der florerer mange aktive våbensystemer, og man aldrig kan være 100 procent sikker på,

om der ikke kan være enkeltpersoner, der vil os det ondt. Derfor planlagde vi selvfølgelig også operationerne, så vi kan imødegå en eventuel situation, hvor vi kan komme til at skulle bruge våbenmagt i selvforsvar. Jeg skal skynde mig at sige, at der ikke har været indikationer på nogen form for aggression eller trussel fra det syriske regimes militære styrker eller de grupper, der bekæmper det syriske regime. Men siden vi tog første kemiske stoffer om bord den 7. januar, har vi hele tiden gennemført eskorteoperationer af de to transportskibe.

Hvilke erfaringer har du helt overordnet taget med hjem fra denne operation?

Den vigtigste erfaring er nok, at jeg er blevet bekræftet i, at vi i Danmark har de rigtige skibe, og at vi har meget fleksible besætninger og systemer blandt andet i form af uddannelse. Det gør, at vi med meget kort varsel kan omstille indsatsen og hurtigt løse nye typer af opgaver. Også opgaver, der slet ikke ligner dem, som vi er vant til. ■

RECSYR

- Den samlede operation vedrørende fjernelse og destruktion af Syriens kemiske stoffer er ledet af en fælles mission opstillet i samarbejde mellem FN og OPCW, Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons. Missionen bygger på et mandat funderet i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 2118.
- Danmark står i spidsen for ledelsen af den samlede maritime transportoperation kaldet Operation RECSYR (Recovery of chemical agents from Syria), som skal sejle de kemiske våben væk fra Syrien. Sammen med blandt andet Norge og Storbritannien bidrager Danmark med et transportskib, et eskorteskib og medlemmer af en multinational stab under dansk ledelse.
- Staben skal i tæt samarbejde med FN og OPCW sørge for, at Syriens kemiske våben bliver destrueret så hurtigt og sikkert som muligt i overensstemmelse med Sikkerhedsrådets resolution 2118.

NYE OPGAVER TIL DANSKE DIVISION

Danske Division har begyndt det kommende års uddannelse. I 2014-15 får divisionen en række nye, udfordrende opgaver.

Generalmajor Michael A. Lollesgaard lytter til den litauiske brigadefører, der fremlægger sin plan under øvelse Yellow Knight tidligere i år. Foto: Morten Fredslund

AF MAJOR-R KJELD ANDERSEN / INFOPOSO, DANSKE DIVISION

UDDANNELSE Danske Division har netop taget fat på det kommende års uddannelsescyklus 2014-15, hvor divisionen uddanner de fem tilknyttede brigader, samt varetager det taktiske inspektionsvirke for hele Hæren. Men i 2014-15 får divisionen en række nye, udfordrende opgaver. - Fælles er, at opgaverne springer ud af, at vi gennem mange år har opbygget stor viden og faglighed indenfor udvikling og anvendelse af landmilitær doktrin. Ikke mindst i forbindelse med uddannelse og øvelser, som er en af divisionens kerneopgaver. Danske Division er i dag et oplagt valg, når der skal opbygges og gennemføres træning og øvelse af både danske og udenlandske militære stabe og enheder på brigade- og reaktionskampgruppeniveau. Vi beskæftiger os dagligt med de elementer, der udgør selve kernen i den militære metier, siger generalmajor Michael A. Lollesgaard, chef for Danske Division.

I øjeblikket fylder især planlægningen af Knight-øvelsesserien 2014-15. Men også en af de nye store opgaver – den største øvelse for specialoperationsstyrker på dansk grund nogensinde – har stort fokus.

Øvelse for specialstyrker på dansk grund

Fra midten af september gennemfører Danske Division Øvelse Night Hawk 2014, der er en øvelse for specialoperationsstyrker fra en række NATO- og vesteuropæiske lande. Øvelsen har siden 2000 været gennemført på dansk grund hvert andet år, men 2014-udgaven er med cirka 1200 soldater fra hær, flyvevåben og søværn større end nogensinde før.

Øvelsen skal øve stabene i de fem Special Operations Task Groups (SOTG) samt Flyvevåbnets Special Operations Air

Task Group (SOATG) i at analysere komplekse situationer, træffe beslutninger, planlægge, udgive ordrer og gennemføre operationer. Danmark opstiller to SOTG fra henholdsvis Jægerkorpset og Frømandskorpset med mere end 200 soldater. - Tidligere har vi primært trænet selve specialoperationerne, men blandt andet på grund af indsættelse af danske specialstyrker i internationale operationer, har vi erkendt den enorme vigtighed, som analyse- og planlægningsfasen har. Vi har behov for at blive endnu bedre til den del, samt til at samvirke med og udnytte de andre militære kapaciteter, der er i specialstyrkernes operationsområde. Præcis på de områder, har vi i Danske Division en lang erfaring, og den glæder vi os rigtig meget til at få lov at bringe i spil på denne øvelse, fortæller Generalmajor Michael A. Lollesgaard.

Øvelsen omfatter også en certificeringsøvelse af Flyvevåbnets SOATG. Målet er, at Flyvevåbnet efter øvelsen kan melde til NATO, at Danmark kan lede en SOATG, hvis behovet opstår.

Øvelsens nye fokus skal også ses som en konsekvens af beslutningen om generelt at styrke specialoperationsområdet i dansk forsvar med etableringen af et hovedkvarter, en såkaldt Special Operations Command.

Øvelser for Totalforsvarsregionernes stabe

I slutningen af 2014 gennemfører divisionen stabsøvelser for hver af de tre Totalforsvarsregioner med det formål at øve regionerne i at planlægge og føre deres enheder i rammen af det samlede danske beredskab.

P.t. over Totalforsvarsregionerne i en to-årig cyklus, hvor man i lige år – for eksempel 2014 – træner stabene i inden for en overordnet national ramme at få udviklet et solidt

plangrundlag. Planen danner efterfølgende grundlag for en øvelse i taktisk træner, hvor fokus er på selve gennemførelsen af de planlagte operationer. Denne del gennemføres i ulige år.

De seneste år har fokus været på terrorbekæmpelse på dansk jord, men Danske Division udvikler et nyt øvelses-scenarie, hvor samarbejdet med Politi og Beredskabsstyrelse, samt indsættelse af militære ressourcer til støtte for det civile samfund kan øves over en længere tidsperiode.

Bevægelig forsvarskamp

Danske Division fortsætter med at øve og udvikle de to danske, den estiske, den lettiske og den litauiske brigadestabe i at planlægge og udføre landmilitære operationer. Det sker i Knight-øvelsesserien, der er designet særligt til dette formål. I 2015 er scenariet henlagt til Letland, og emnet er mobile defence.

Derudover skal divisionen med en værnfælles øvelse øve samarbejdet mellem Søværnet, Flyvevåbnet og Hæren. Øvelsen planlægges integreret i den afsluttende øvelse Yellow Knight, der gennemføres i april 2015. Som et led i den samlede operation, som de fem brigader planlægger og gennemfører under 10 dages øvelse i Hærens Taktiske Træner i Oksbøl, skal en dansk reaktionskampgruppe land-sættes og løse en opgave på Bornholm støttet af Flyvevåbnet og Søværnet. Denne del af øvelsen vil – som den eneste – blive gennemført rent fysisk med indsættelse af de fysiske styrker med deres respektive materiel med videre.

Fremtiden tegner multinational

Størstedelen af Danske Divisions aktiviteter har et multinationalt fokus qua deltagelsen fra de tre baltiske brigader, og fordi divisionen i en årrække har haft litauiske officerer fast integreret i sin daglige stab. I 2014-15 ligger der også en række internationale aktiviteter foran divisionen startende med den amerikansk ledede øvelse Saber Strike, der netop har fundet sted i Estland, Letland og Litauen her i juni måned 2014.

- Evnen til at samarbejde bredt med mange nationaliteter er vigtig, og vi vil i divisionen i de kommende år arbejde målrettet på at styrke det multinationale aspekt yderligere. Dels i vores egne aktiviteter og i vores daglige arbejde, hvor jeg sagtens kan se flere stabsofficerer af forskellig nationalitet besætte stillinger her i vores hovedkvarter. Derudover vil vi fortsat deltage i internationale øvelser, ligesom vi vil styrke de direkte relationer til nogle af vores vigtige internationale samarbejdspartnere som Allied Rapid Reaction Corps i England, Multinational Corps North East i Polen med flere. Fremtiden tegner i den grad multinational for Danske Division, slutter generalmajor Michael A. Lollesgaard. ■

DANSKE DIVISION

- Hærens Taktiske Stab med hovedkvarter på Haderslev Kaserne
- Generalmajor Michael A. Lollesgaard har siden april 2013 været chef for divisionen
- Den faste stab udgøres af ca. 60 fastansatte officerer, befalingsmænd og konstabler. Derudover er der tilknyttet ca. 110 reserveofficerer, som divisionen løbende trækker på i sin opgaveløsning

Fem brigader er tilknyttet Danske Division:

- Iron Wolf Brigade, Litauen (tilknyttet 2006)
- 1. Estonian Infantry Brigade, Estland (2009)
- 1. Latvian Landforce Brigade, Letland (2013)
- 1. Brigade
- 2. Brigade

Kerneopgaven er at omsætte viden og erfaringer med føring og taktik til uddannelse af de tilknyttede brigaders stabe for at sikre at disse til stadighed er i stand til at gennemføre stabsprocedurer og analyseprocesser på højt niveau, træffe operative beslutninger, omsætte det til stærke planer og på den baggrund føre underlagte enheder effektivt.

OVERBLIK

REDIGERET AF
KAREN DAHLIN
DAHLIN@MIL.DK

SE VIDEO PÅ
FORSVAR-
KANALEN.TV

.....

800 elever på flyvestation

IDRÆTSDAG: Viborg Idrætsråd og Flyvestation Karup var torsdag den 12. juni vært ved den årligt tilbagevendende idrætsdag for femte klassetrin i Viborg omegn. Ideen med arrangementet er at give eleverne en mulighed for at vise, at der findes andre sportsgrene end fodbold og håndbold. Så eleverne øvede alt fra kick boxning til cricket. Idrætsdagen skifter sted hvert andet år, og det er anden og sidste gang, at flyvestationen er vært i denne omgang. ■

Største solcelleanlæg

MILJØ: Med solen som æresgæst indviede Forsvarsminister Nicolaj Wammen Forsvarets største solcelleanlæg. Under ministerens godt timelange besøg producerede solcellerne i Karup strøm nok til at forsyne 18 gennemsnitsfamilier med strøm i et helt døgn. Tilsammen har Forsvarets cirka 19.100 m² solceller sparet miljøet for 700 tons CO₂. ■

Læs om Flyvevåbnet på forsvaret.dk/ftk

FJERDE CHALLENGER OVERLEVERET

Fredag den 6. juni overleverede Forsvarets Materieltjeneste officielt det fjerde Challenger-fly til Flyvevåbnet. En dag der er blevet set frem til.

TEKST OG FOTO LARS SKJOLDAN / FTK

MATERIEL

Det store hangarkompleks på Flyvestation Aalborg var scenen for en lille historisk begivenhed. Flyvevåbnet modtog officielt det fjerde Challenger-transportfly fra Forsvarets Materieltjeneste.

- Man kan sige, at det var held i uheld, sagde chefen for Forsvarets Materieltjeneste, generaløjntant Per Pugholm Olsen til de fremmødte.

Uheldet bestod i, at det Challenger-fly, som Flyvevåbnet havde af sted på Operation Ocean Shield ud for Afrikas østlige kyster, led et motornedbrud. Det betød, at de ikke kunne løse deres opgaver, og det var stort set umuligt at finde de nødvendige

reserverede med kort varsel.

- Der var ingen nye motorer til salg og heller ingen brugte, forklarede Per Pugholm Olsen.

Men på markedet for brugte fly fandt de tilfældigvis to motorer, der var til salg til en god pris. Men det var ikke oplagt at købe dem. De to motorer sad nemlig på et fly. Det endte med, at både motorer og fly kunne købes uden yderligere omkostninger, end der ville have været ved at købe de to motorer hver for sig.

- Det lykkedes os at købe et fly på kun to måneder, og det er vi meget stolte af, sagde Per Pugholm Olsen.

Ikke færre opgaver

Chefen for Flyvertaktisk Kommando, generalmajor Henrik Røboe Dam, var og

så godt tilfreds med udfaldet af indkøbsarbejdet og takkede både sine egne medarbejdere ved Flyvertaktisk Kommando, medarbejderne ved Air Transport Wing og ikke mindst kollegerne ved Forsvarets Materieltjeneste for det, han kaldte fantastisk godt købmandsskab.

- Vi får ikke færre opgaver i fremtiden. Det står fast. Men nu får vi forhåbentlig lidt mere luft i opgaveløsningen, sagde Henrik Røboe Dam.

Håb blevet til virkelighed

- Vi havde slet ikke regnet med, at det her ville have kunnet lade sig gøre for et år siden, sagde chefen for Air Transport Wing Aalborg, oberst Karsten Fledelius Jensen.

Han ser tilbage på et forløb, hvor de fra

Aalborg havde forfattet et notat, der i hypotetiske vendinger beskrev, hvordan man ville kunne løse de samme opgaver med et fly mere, uden at omkostningerne bliver væsentligt forøget. Det notat havde ligget på tegnebrættet, og da man lige pludselig sidste efterår stod med et fly på Seychellerne, som ikke kunne flyve, blev ideen samlet op.

- I skal have tak for, at I ikke bare faldt om af grin, da vi sendte det notat ind, men tog det seriøst og også endte med at gå videre med det, da situationen opstod, sagde Karsten Fledelius Jensen.

Det fjerde fly er nu ved at blive gjort endeligt klar til prøveflyvning. Det forventes at blive taget i brug i løbet af sommeren. ■

TEMA OVERSICHT

De pårørende betaler en pris

En soldat står i lufthavnen. Han bærer på tunge tasker og udsigten til en oplevelse af en helt særlig karakter. Bag sig efterlader han sine forældre og bedsteforældre, en hustru og to børn, sine brødre og søstre, tanter og kusiner. Hver udsendt soldat, har mange pårørende, og de skal løfte den hjemlige opgave, hvor børn skal hentes og bringes, madpakker smøres og græsplæner slås. Nogle gange er der kun én til de opgaver, der plejer at være to til. Ikke to soldater er ens, ikke to missioner er ens og heller ikke to pårørende er ens. De fleste pårørende er robuste og håndterer situationen godt, men det ændrer ikke ved én kendsgerning: En udsendelse rører ved et af livets hårde grundvilkår, nemlig at livet ikke varer evigt, og de pårørende kan risikere at miste deres soldat.

Jeg er her for dig

SIDE 8

Det er ok at savne

SIDE 9

Mere end et halvt år

SIDE 10

Familien står for skud

SIDE 10

Her er altid liv

SIDE 11

Vi forsøgte bare at leve et almindeligt hverdagsliv herhjemme.

Annemarie Kochen Bryrup

Datter af Carsten Kochen Bryrup, udsendt FN-observatør

Anja Madsen største frygt var at miste sin søn i Afghanistan. En erkendelse, der i dag er vendt til en styrke, hun ikke vil være foruden.
Foto: Sara Skytte

Jeg er her for dig

Anja Madsen sendte sin søn i krig i Afghanistan. I en ny bog fortæller hun om den dybe frustration, uvished og afmagt, stolthed og kærlighed, hun oplevede under hans udsendelse. Her er et uddrag fra bogen.

AFGHANISTAN Når jeg talte med Stefano i telefonen, kunne jeg høre, at den nye "hverdag" så småt havde meldt sit indpas i Afghanistan. En meget anderledes hverdag. Jeg kunne ikke forestille mig andet, end at det måtte være meget stressende fra ham.

...
En aften, da vi alle sad ved middagsmaden, ringede han. Han sagde næsten ingenting, og jeg måtte nærmest trække ordene ud af ham.

...
"Hvad så, skat?" sagde jeg. "Du er meget stille. Er der noget, du vil fortælle?" Jeg rejste mig og gik ud i korridoren. Det kan nok være, at han kom i gang. Han fortalte om den afghanske hær (ANA, Afghan National Army), der på daværende tidspunkt i princippet skulle kunne klare alle opgaverne selv. Hvilket betød, at de danske soldater skulle fungere som backup og være klar til at rykke ud, når ANA havde brug for deres hjælp. Jeg vidste ikke helt, om det var godt eller skidt.

"ANA forventer også øget aktivitet fra Taleban, fordi de er begyndt at høste deres valmuer nu. Det giver dem flere penge til våben," sagde han og fortsatte med at fortælle om en hund, der ar løbet ud over en mark, og som var blevet sprængt i stykker, fordi den havde trådt på en IED.

"Faktisk kommer Taleban selv til at træde på dem nogle gange, fordi der er lagt så mange ud," sukkede han. "Der er nogle sataner, de talebaner, og alle er sgu så trætte af dem. Selv de almindelige afghanere."

"Hvordan kan du vide det?" Jeg satte mig på trappen i mørket. Det var, som om mørket gjorde vores samtale

le mere intens. Jeg koncentrerede mig kun om det, han fortalte, og om hans toneleje. Det fortalte en del. Han tog en dyb indånding. "Den anden dag fandt ANA en lastbil. Den holdt bare. Men de skulle jo undersøge, hvad der var sket." Han blev stille.

"ja?"

"Der lå 15 talebanere i den, som alle havde fået skåret hovederne af." Stilheden i telefonen gjorde hyletonen, der opstod i mine ører, ualmindelig skarp.

"Nej, for pokker Stefano. Det var dog en forfærdelig oplevelse." Jeg var rystet, og det var svært for mig at forholde mig til, at min dreng også kunne komme til at opleve den slags.

...
Selvom vi havde forholdsvis meget kontakt, kunne jeg fornemme, at afstanden langsomt sneg sig ind på os. Jo længere tid der gik, jo større blev forskellighederne i vores hverdag, og det blev sværere at følge op på det hele. Det var svært for mig at acceptere. Jeg begyndte at frygte, at det ville være en "fremmed" Stefano, vi fik hjem. At afskeden i Roskilde på en eller anden måde havde været dobbelt. At krigen og oplevelserne ville ændre ham så meget, at jeg, den dag han tog af sted, ikke kun sendte min dreng af sted, men at jeg også sagde farvel til den "gamle" Stefano? Jeg var bange for at miste den søn, jeg kendte!

Anja Madsen: "Mit barn skal i krig - en mors fortælling" Informations Forlag. ■

Det er ok at savne

Louise Vistisens mand er udsendt som stabsofficer i Sydsudan.

Hans udsendelser kan være en svær tid for hende og deres tre børn, men erfaringer og et godt netværk gør det nemmere for familien.

61.450

HAR VÆRET UDSENDT
MELLEM 1991 OG 2013

AF NATASHA HYGGE ANDERSEN / HOK

AFAVN

Det er en lun sommeraften i juli 2010, og Louise Vistisen står i Karup Lufthavn med sin mand, kaptajn Jesper Vistisen. Han skal med hold 10 til Afghanistan i et halvt år, hvor han skal være i Patrol Base Line. Men det er ikke længe, de står sammen i hallen. Louise mærker, at det er for hårdt. Hun er mæt af indtryk. Så hun siger på gensyn og kører væk. Lige så stille forsvinder lufthavnen i bakspejlet, og lysten til at vende om stiger. I stedet holder hun ind på en p-plads, hvor hun lader tårerne få frit afløb, inden hun vender hjem til Vardø og deres to børn.

Malede hele huset

Jespers udsendelse til Afghanistan var svær for Louise og deres - på det tidspunkt - to børn. Missionen var ikke ufarlig, og det var en udfordring for hende at skubbe skrækscenarierne væk.

- Jeg var bange for, han aldrig kom hjem. At han skulle dø. Hver gang jeg så en bil køre ind i vores indkørsel, bare jeg hørte en bil køre gennem gruset, steg min hjerterytme, og panikken bredte sig. Jeg var bange for, der kom nogen for at fortælle mig en dårlig nyhed.

Frygten for dårlige nyheder resulterede i, at Louise frabad sig, og stadig gør, uanmeldte besøg. Hvis folk kom uanmeldt, blev de sendt hjem igen. Men skrækscenarierne skulle ikke få lov til at være konge i hendes hoved, så hun var nødt til at holde sig beskæftiget. Derfor malede hun hele huset indvendigt. Både vægge og lofter.

- Jeg blev helt rastløs, fordi Jesper ikke var hjemme. Jeg startede med at spise en plade Rittersport i sofaen hver aften, men min fornuft sagde mig, det ikke var en god idé. Så jeg malede huset i stedet.

Afvist af sin datter

Da kalenderen viste december, kom Jesper hjem på leave, så han kunne holde jul med sin familie. Familien nød at være samlet igen, men da han skulle rejse tilbage til Afghanistan, opstod problemerne.

- Vores ældste søn, der på det tidspunkt var fem år, kunne ikke forstå, hvorfor han skulle af sted. "Hvorfor rejser han fra os igen?" spurgte han mig om flere gange.

Allerede i februar satte Jesper fødderne på dansk jord igen. Louise hentede ham i Karup Lufthavn sammen med deres to børn, og der var stor gensynsglæde at spore. I bilen på vej hjem sad han klemmt ind mellem to autostole, for børnene ville røre ved ham og holde ham i hånden. Men efter lidt tid kom der skår i glæden, for deres datter, der dengang var halvandet år, begyndte at reagere kraftigt på hans hjemkomst.

- Lige meget hvad Jesper gjorde eller sagde, stak vores datter hånden i hovedet af ham og sagde "nej". Det gjorde hun uafbrudt i fire måneder. Det sled meget på ham, men jeg tror, hun følte sig svigtet, fordi han tog afsted igen efter leaven, fortæller Louise og kigger hen på deres datter, der i dag er fem år.

Bamser gør det nemmere

Det var en bitter erfaring at gøre sig, men det har givet Louise og Jesper nogle redskaber til, hvordan hans nuværende udsendelse som stabsofficer i Sydsudan bliver lettere for deres nu tre børn.

- En psykolog anbefalede Jesper, at vores børn hver skulle give ham en bamse med til Sydsudan. På den måde kan de føre deres savn og vrede til Jesper over på bamserne. Det gør det nemmere for dem at udtrykke deres følelser, og det er vigtigt, de lærer, at det er ok at savne.

Louise Vistisens mand Jesper er udsendt for fjerde gang. Denne gang til Sydsudan som stabsofficer. Foto: Thomas Norsted

Bamserne optræder også i et månedligt nyhedsbrev, som Jesper sender hjem til familie og venner. Så kan deres børn følge med i, hvad bamserne og Jesper laver i Sydsudan. Psykologen anbefalede desuden, at Jesper ikke afholdt sin leave i familiens hus. Derfor mødes Louise og deres tre børn med Jesper i Tyrkiet til sommer, hvor de holder 15 dages ferie sammen.

”

Jeg var bange for, han aldrig kom hjem. At han skulle dø.

Louise Vistisen
hustru

Fordi børnene er store nok til at forstå, at Jesper skal være i et andet land i lang tid, har Louise og Jesper gjort meget ud af at fortælle om Afrika. Derudover har Jesper besøgt børnenes skole og børnehave, hvor han har holdt et oplæg om missionen.

Vil gøre en forskel

Jesper tog afsted til Sydsudan i marts, og ifølge Louise er missionen en gave i forhold til de tidligere udsendelser. - Jeg har det psykisk bedre under denne udsendelse, for jeg er ikke så bange, som jeg var sidste gang. Jeg holder vejret

et øjeblik, når jeg ved, han kører til og fra sit kontor i Sydsudan, men ellers er jeg mere afslappet. Og det smitter af på børnene.

Men det er stadig en udfordring at være alenemor til tre børn. Selv om der er stor hjælp at hente hos hendes mor, veninder og det lokale netværk Soldaterkoner, mangler Jesper i hverdagen.

- Jeg mangler ham som sparringspartner, men også i hverdagen. Der er ting, som børnene må vente med at gøre, til han kommer hjem. Det kan være alt fra svømning til cykellapning. Men børnene er efterhånden vant til, han er væk. Vi har hele tiden ønsket, at de skal kunne håndtere det. Jeg er ikke typen, der siger nej, når Jesper ønsker at blive udsendt, så længe det passer ind i vores liv som familie. Han er soldat, og han vil ud og gøre en forskel. Det vidste jeg allerede, da jeg mødte ham. ■

UNMISS

- United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) er en FN-mission, der blev etableret i 2011, efter Sydsudan blev uafhængigt.
- Formålet med missionen er blandt andet at skabe fred i landet og hjælpe regeringen med at genopbygge Sydsudan.
- Danmark bidrager med 14 medarbejdere, heraf 12 stabsofficerer i hovedkvarteret og to Military Liaison Officers (MLO), der arbejder som forbindelsesofficerer mellem parterne i den interne konflikt.

FOTO: HERI HAMMER NICLASSEN

MERE END ET HALVT ÅR

Det er ikke kun det halve år, hvor soldaten er i krig, der belaster de pårørende. Tiden op til udsendelsen og efter hjemkomsten er også en psykisk belastning viser en undersøgelse fra Veterancentret.

AF KAREN DAHLIN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

UDSENDELSE

Mange vil nok tænke, at det halve år, hvor soldaten er i INTOPS, er den sværeste periode for de pårørende. Men en undersøgelse fra Veterancentret viser, at det for mange drejer sig om en langt længere periode. Undersøgelsen spurgte de pårørende om deres psykiske belastning i forbindelse med udsendelse, og den overraskende konklusion er, at det også er tiden op til udsendelsen og efter soldaten er kommet hjem, der tærer. Som en af de pårørende siger:

”Det er meget træls at undvære ham. Det er det, som er belastende, især når vi er vant til at dele de praktiske opgaver. Det er jo heller ikke kun de seks måneder, hvor udsendelsen er. Det er jo faktisk ni måneder plus det løse, når de er væk hjemmefra!! :) Så de fleste soldater kan og må glæde sig over, at vi er nogle stærke kvinder!” Det betyder, at den samlede belastning for familierne allerede står på fra soldaten begynder sin indledende uddannelse (MISU) omkring et halvt år før udsendelsen, og først slutter flere måneder efter hjemkomsten.

Svært at forstå for omgivelserne

Særligt børnefamilier er berørt af udsendelser. Samtidig oplever de, at deres omgivelser har svært ved at forstå den situation, som de er sat i.

”Alle taler om, hvor farligt det er for soldaterne, og hvor fysisk og mentalt krævende det er. Men ingen tænker på, at det er anstrengende at få logistikken omkring tre små børn, fuldtids(aften)arbejde, huslige pligter med mere til at køre. Eller på at man altid er på – med social isolation, manglende nattesøvn og bekymring for sin soldat oven i.”

Så ikke kun er de pårørende belastede i en periode, der rækker langt ud over udsendelse. Undersøgelsen tegner også et billede af, at de mangler anerkendelse fra deres omgivelser og det øvrige samfund for den indsats, de lægger, mens deres soldat er væk. ■

UDSENDELSENS PÅVIRKNING PÅ PARTNERE

- Undersøgelsen er udarbejdet af Videncentret under Veterancentret.
- Undersøgelsen baserer sig på udsagn fra pårørende fra ISAF hold 7 og KFOR hold 20.
- Der er givet i alt 787 kvantitative besvarelser over fire tidspunkter i forbindelse med udsendelsen af deres soldat.
- 74 medvirker i den kvalitative undersøgelse, som citaterne i artiklen stammer fra.
- Undersøgelsen kan i sin fulde længde læses på Veterancentrets hjemmeside www.forsvaret.dk/veteran

FAMILIEN STÅR FOR SKUD

I maj 2012 blev Annemarie Kochen Bryrups far udsendt til Syrien. Det var ikke første gang, han var udsendt, så familien kendte til risikoen og usikkerheden. Men denne gang var det tæt på at ende galt. Det fandt familien dog først ud af, da han var hjemme igen.

Annemarie Kochen Bryrup er 21 år. Hendes far har indtil videre været udsendt 3 gange.

TEKST OG FOTO MORTEN MARIANI / SOK

SYRIEN

Annemarie var 19 år og boede stadigvæk hjemme hos sine forældre. Den 10. maj 2012 vinkede Annemarie, hendes tre søskende og mor farvel til far, Carsten Kochen Bryrup, da han begav sig af sted mod Syrien for at arbejde som FN-observatør.

- Min far havde været udsendt flere gange før, så vi vidste godt, hvad det handlede om. Da jeg var 16 år, var han udsendt til Khartoum i Sudan, og på de nyhedsbreve han sendte hjem, virkede det som om, der var stille og roligt. Han kunne også fortælle nogle spændende og sjove historier, når han kom hjem, fortæller Annemarie.

Annemarie og familien var dog aldrig i tvivl om, at der altid var en risiko for, at der kunne ske Carsten noget.

- Men vi talte faktisk ikke om det, når han var ude, og jeg havde heller ikke ret meget lyst til at tænke på det. Vi forsøgte bare at leve et almindeligt hverdagsliv herhjemme, siger Annemarie.

Hjem med skræmmende nyheder

Carstens tur til Syrien fik en noget dramatisk begyndelse. Allerede på den første patrulje, Carsten var med på, udviklede det sig i en meget alvorlig retning.

Gruppens kortage blev fanget i et begravelsesoptog i en landsby, der blev kontrolleret af oppositionen. På vej mod et syrisk checkpoint kom det til varselsskud og i et forsøg på at holde Carstens gruppe tilbage, blev der sprængt en bombe under det forreste køretøj. Optøjerne resulterede i, at Carsten sammen med sin gruppe blev udsat for en væbnet tilbageholdelse.

Beskeden om bomben, der blev sprængt under bilen i kortegen, nåede Danmark samme dag, men selve tilbageholdelsen fik Annemarie og familien først besked om, da Carsten var endeligt tilbage i Danmark.

- Da vi hørte om bombesprængningen, blev vi selvfølgelig bange alle sammen og talte meget om det. Vi glædede os til, at missionen var slut, så vi kunne få min far hjem igen. Men da min far kom hjem og fortalte om den tilbageholdelse, han og hans gruppe havde været udsat for, blev jeg for alvor ked af det. På sådan en kuldegys-agtig måde. Det bliver jeg også nu, siger Annemarie og kigger ned.

Familien siger 'no-go'

Da Annemaries far kom hjem fra Syrien, var han ikke helt, som han plejede at være.

- Vi kunne mærke på ham, at han havde behov for at gå lidt mere for sig selv. Han virkede lidt fjern. Der gik nok et år, før han var tilbage i sit sjove gamle jeg, fortæller Annemarie.

Oplevelserne fra Syrien har da også betydet, at familien har ændret holdning til fremtidige udsendelser.

- Siden min far kom hjem fra Syrien, har vi flere gange talt om, at han kan blive udsendt igen. Han er selv typen, der engagerer sig i alt muligt, så han siger nok ikke selv nej. Men der er ingen tvivl om, at resten af familien ikke er så opsat på, at han skal af sted igen, siger Annemarie.

- Det er et vigtigt job, man udfører som FN-observatør. Men jeg håber, min far er blevet så gammel, at han ikke er det oplagte valg næste gang, der skal sendes danske folk ud, siger Annemarie og smiler. ■

HER ER ALTID LIV

Nyboder har siden Christian den 4.s tid været bosted for Forsvarets personel. Fire Nyboderkvinder fortæller om livet i Nyboder, og hvad det betyder at bo her, når far eller mand er udsendt.

AF SARA SVENSTRUP / FBE

Astrid har valgt at blive fotograferet på det lille torv, man kan kigge ud på fra familiens hus. "Her er altid liv. Så sidder her turister eller beboere fra plejehjemmet. Det er dejligt, at den bliver brugt. Om vinteren plejede der at være et stort juletræ, der skinde ind i vores stue".

Astrid, 14 år og datter af Michael og Susanne. Michael har bl.a. været udsendt til Irak. Astrid har boet i Nyboder al den tid, hun kan huske.

- Hvis jeg skulle bo et andet sted, tænker jeg egentlig at det vil være det samme som her, bortset fra at Nyboder er historisk og gammelt. Og så kan alle ikke bo her. Folk, der bor her, kommer fra det samme. Det giver fællesskab".

Astrid kan huske, at hendes far har været udsendt. Da gik hun stadig i skole i Nyboder - Min far var en af de første fædre i klassen, der var udsendt. Så jeg havde fotos med i klassen, som han havde taget i Irak og fortalte om, hvad han lavede dernede. Det er der også andre, der har gjort siden. Så vidste vi det alle sammen. ■

Katrine's foretrukne sted i Nyboder er familiens gårdhave, hvor de netop har plantet nye blomster.

Katrine, 32 år, børnesygeplejerske og gift med Ruben, der to gange har været udsendt til Afghanistan. Parret har Selma på tyve måneder, og Katrine venter deres andet barn. Katrine har boet i Nyboder i seks år.

- Da jeg flyttede til Nyboder, var det som at flytte ind i en landsby. Alle arbejder i Forsvaret, og vi kender rigtig mange. Der er en sammenhørighed, fordi vi ved, hvad hinanden laver. Folk hilser, når jeg møder dem på gaden, og her er ikke så hektisk som i byen.

I forhold til Rubens udsendelser har det betydet meget for Katrine, at der er tryk i Nyboder.

- Jeg tænker både på kriminalitet - jeg tror ikke engang, der bliver stjålet en cykel her. Men også det, at vi bor så tæt. Men er nødt til at lære hinanden at kende. Folk her ved, hvordan det er at være pårørende til en udsendt - og er ekstra opmærksomme på en, men ikke på pity-måden.

Da Ruben var udsendt, var Selma seks måneder, og Katrine fortæller, hvordan overboerne kom ned og spurgte, om ikke de skulle tag Selma, så hun kunne gå ud eller få et bad.

- De fik hverdagen til at fungere, og de er stadig mine venner i dag, selvom vi siden er flyttet. ■

Nyboder

Nyboders over 600 lejligheder administreres af Forsvaret Boligkontor (FBK).

Boligkontoret har de seneste år i samarbejde med Beboerforeningen lavet en række initiativer for at fremme sammenhold og dialog. Blandt andet har man oprettet fokusgruppe Nyboder, hvor man drøfter forslag til forbedring, sociale arrangementer med mere, og en gang i kvartalet udkommer et nyhedsbrev med nyt fra Boligkontoret og lokalområdet.

Anne er fotograferet i den nye fælles have, hvor Mark netop har lavet en lille træterasse til dem: "Haven gør, at jeg snakker mere med vores naboer, og vi har fået en "havehund" - en golden retriever, som bor længere oppe og altid kommer rundt for at hilse på."

Anne, 27 år, fysioterapeut og kæreste med Mark. Mark har udsendelsesperioder i forbindelse med sin uddannelse i Søværnet. Anne venter parrets første barn. Anne har boet i Nyboder i to år.

For Anne er det vigtigste ved at bo i Nyboder netværket, hun har med kæresterne til Marks klassekammerater.

- Jeg ville føle mig alene uden netværket. Når jeg siger: "Nu er Mark på Grønland, og det er otte dage siden, jeg har hørt fra ham sidst", så ved de præcis, hvordan det er.

Netværket er oprettet på initiativ af kæresterne selv. Anne fortæller, at de fra starten var 5-6 stykker, der klikkede godt og begyndte at ses til middag en gang imellem. Derfra har det ligeså stille spredt sig. Marks udsendelser er præget af mange omrokninger, og det er stressende. En situation, pigerne i netværket hjælper hinanden med at håndtere.

- Jeg synes, det er godt, at man satser mere på fællesskabet i Nyboder med det nye campus. Vores nye fælles have har også gjort en forskel i forhold til kontakten til naboerne. Jeg føler mig privilegeret over at bo i Nyboder. Det er et lille samfund i samfundet. ■

For Mia er det bedste i Nyboder er at slendre ned af Haregade, hvor familien boede frem til genhusningen, i solskin med alt det gule. Mia er her fotograferet i sin læsekrog i det nye hjem på Kastellet.

Mia, 43 år, ansat i leasingbranchen og gift med John. Tilsammen har parret tre børn i alderen 13-17. Mia har boet i Nyboder i to år og er i øjeblikket genhuset på Kastellet. John skal udsendes til Bahrain i sensommeren.

- Jeg tror, det fylder mere for den pårørende end for den, der skal af sted. Jeg tænker mere på det end John. Jeg tænker meget på savnet, mens jeg tror, at han mere ser det som et arbejde.

Mia er glad for at være i miljøet, mens John er af sted. - Her føler jeg mig både stolt og som en del af arbejdet og Forsvaret. Jeg føler mig tættere på John her. Det er også rart at se, at andre har klaret det [red: kommet gennem en udsendelse].

Mia har ikke et decideret netværk med andre pårørende i Nyboder. - Men jeg har fornemmelsen af, at vi er i samme båd, og hvis jeg havde behov for støtte, så kunne jeg spørge. ■

CAT-folkene (Centraliseret Ammunitionstjeneste) er ved at klargøre et af flyene. Foto: Brian Junker Jensen

DANSKE F-16 ER NÅET HALVVEJS I BALTIKUM

De første to måneders udsendelse som en del af NATOs forstærkningsbidrag har budt på lidt af hvert for de danske F-16 fly. Blandt andet har det mere været reglen end undtagelsen, at der har været fint besøg stort set hver eneste uge.

AF KATHRINE BISGAARD VASE / FTK

ESTLAND Hold 1 er blevet afløst af hold 2, og hverdagen har også for dem indfundet sig på Ämari Air Base i det nordvestlige Estland. Ligesom det har været tilfældet, siden danskerne overgik til NATOs kommando den 1. maj, veksler de danske fly fortsat mellem at have beredskabet og flyve træningsmissioner. En del af træningsflyvningerne bliver gennemført i et samarbejde med de øvrige NATO-lande, der i denne tid er med til at varetage afvisningsberedskabet over Baltikum. -Som pilot skal man løbende træne i mange forskellige discipliner for, at man kan opretholde sin fulde operative status. Derfor udnytter vi de perioder, hvor det ikke er os, der har vagten, til at træne i de ting - præcis som vi ville gøre, hvis vi var derhjemme, forklarer chefen for det danske bidrag, oberstløjtnant Bjarke Lomborg.

Stor mediebevågenhed

Ud over vagtberedskabet og den almindelige træningsflyv-

ning har danskerne især mærket den meget omfattende interesse fra både politikere og medier. Og endnu er der stort set ikke gået en uge uden en eller anden form for besøg fra højtstående politikere eller andre interesserede. -Vi har som forventet haft stor opmærksomhed fra både medier og både det militære og politiske topniveau, og vi er klar over, at det er en vigtig del af vores mission og formålet med at være her. Og folkene har formået at tage imod vores gæster med den rette blanding af højtidelighed og samtidig den afslappede tone, som kendetegner det danske Flyvevåben, fortæller Bjarke Lomborg. NATO-landene indgår i en fast rotation, hvor de skiftes til at varetage air-policing-opgaven i luftrummet over de tre baltiske lande. Frem til 1. august er det Polen, der har den faste turnus, og Danmark indgår sammen med flere af de øvrige NATO-lande som en del af det forstærkningsbidrag, som NATO i foråret etablerede flere steder i Østeuropa.

De danske fly skal efter planen være i Estland frem til 31. august 2014. ■

BEDRE END EN BAR MARK

Når et flybidrag skal kunne operere med kort varsel, spiller CIS-folkene en afgørende rolle. Deres opgave er at kunne levere alle de it-faciliteter, der skal bruges, og det skal gerne være både hurtigt, funktionsdygtigt og sikkert.

AF KATHRINE BISGAARD VASE / FTK

IT - Brian, har du lige tid?
- Brian, jeg kan ikke logge på.
- Brian, mission planner-printeren virker ikke. Spørgsmålene er mange, næsten utallige, i den første uge på Ämari Air Base i Estland. Brian, som alle kalder på, er chef for CIS-folkene i det danske F-16 detachement i Estland. Han har sammen med sine folk arbejdet på højtryk en lille uges tid, inden resten af det danske bidrag landede i løbet af de sidste to dage i april. Og deres funktion er da også helt essentiel for, at et dansk flybidrag med kort varsel kan operere et andet sted end derhjemme. Det kræver blandt meget andet adgang til alle de netværk, der er nødvendige. En ting er FIIN og internet, men også de netværk, hvor man kan kommunikere hemmelige informationer på en sikker måde, skal fungere optimalt. - Vores første prioritet er det operativt mest nødvendige. Derefter kommer det, der stadig er nødvendigt, men lidt mindre afgørende - for eksempel om der er en pc-arbejdsplads til alle. Og tredje prioritet er velfærd, forklarer Brian.

13,5 tons it-materiel

Brian og de øvrige to CIS-folks bidrag bliver hver eneste gang dimensioneret efter behovet. For der er forskel på, om man skal operere fra en etableret og velfungerende base, som nu i Estland, eller om man skal operere fra en bar mark.

- Der er en rigtig god infrastruktur her på basen, og vi har en aftale med esterne om, at vi godt må bruge de kabler, som allerede er trukket mellem bygningerne. Hvis ikke vi havde kunnet det, skulle vi også have haft kabler med og have trukket dem fra bygning til bygning. Det er et eksempel på noget af det, som gør det nemmere her, end mange andre steder vi har været.

Selv til en opgave af den lettere slags, som deployeringen til Ämari Air Base, er det ikke den lette kuffert, som CIS-folkene har med. I alt 13,5 tons it-materiel er blevet flyttet fra Danmark til Estland.

CIS-folkene er involveret, hver eneste gang Flyvevåbnet sender et bidrag ud i verden, hvad enten det er på øvelser eller deployering til en international operation. Arbejdsbelastningen kan være meget omfattende i begyndelsen af missionen især, hvor alt skal stilles op. ■

Tre beskedne grønne containere udgør arbejdspladsen for Brian og de øvrige to CIS-folk. Foto: Brian Junker Jensen

March i stegende sol

MARCH: Flere end 200 soldater og civile fra 15 forskellige nationer deltog i den traditionelle danske DANCON-March ved Combined Maritime Forces' hovedkvarter i Bahrain. Marchen var arrangeret af to danske officerer. Alt personel fra CMF var inviteret til at deltage i den 25 kilometer lange march, og samtidig kunne familiemedlemmer og venner deltage i en mindre krævende march på fem kilometer. I følge den ene af de danske arrangører, orlogskaptajn Tommy Pedersen, var formålet med marchen ikke kun den fysiske udfordring, men i lige så høj grad at give personalet ved CMF en mulighed for at lære hinanden bedre at kende. ■

Østafrika skal føles

ØSTAFRIKA: Forsvarsakademiets studerende på Stabskursus har de seneste år gennemført en studierejse til aktuelle konfliktområder – i år gik turen til Uganda, Etiopien og Kenya. Rejsen har haft fokus på sikkerhedsudfordringerne i det østlige Afrika, og de studerende har kunnet drøfte operative spørgsmål med militære repræsentanter for de vestlige lande i området. Udover den øgede strategiske viden har rejsen også budt på input af mere kulturel karakter, som giver de studerende en dybere forståelse for de vilkår, danske og vestlige militære styrker arbejder under i Afrika. ■

FORSVARETS INTERNATIONALE ENGAGEMENT

19. JUNI 2014

UDSENDTE INTOPS - 19. JUNI 2014 634

NATO	410	FN	80
KFOR - Kosovo	35	MINUSMA - Mali	49
ISAF - Afghanistan	170	UNMIL - Liberia	5
Baltic Air Policing- Estland	48	UNTSO - Mellemøsten	10
Operation Ocean Shield	157	UNMISS - Sydsudan	14
KOALITION	144	UNCMAC - Korea	2
CENTCOM - USA	2		
CMF HQ - Bahrain	2		
OP RECSYR - Syrien	140		

Tallene er oplyst via ugerapporteringer fra de operative kommandoer og viser udsendte i INTOPS pr. 19. juni 2014.
Kilde: OPI, FKO

HYLDERNE ER TOMME

Depotet i Camp Viking har afleveret sit sidste lagernummer. Stedet, hvor man har fået næsten alt, er afviklet.

TEKST OG FOTO: PER B. JØRGENSEN / KAPTAIN/PRESSEOFFICER, ISAF 17

AFGHANISTAN De fleste soldater kender et depot. Det er stedet, hvor de bytter deres grej eller får udleveret noget nyt.

I Camp Viking er en del af depotet indrettet i et stort telt, og mange af tingene er placeret i containere indrettet med skuffer og hylder. Men formålet er det samme: At sørge for, at soldater og enheder har det materiel, de skal bruge for at løse deres opgaver.

- Måske endda oven i købet i en lidt udvidet udgave. Fordi vi er 5000 kilometer hjemmefra, er vores depot større og har haft flere forskellige ting. Jeg plejer at sige, at vi har kunnet skaffe og udlevere alt fra en synål til en kampvognsmotor, siger Ronni.

Kunsten at lukke et depot

Nu er det hele blevet sorteret, rengjort, pakket om eller pakket ned og gjort klar til en ny mission. På pladsen ved siden af det store depot telt står 27 containere.

De står velorganiseret i fine stabler klar til at blive fløjet hjem til Danmark.

- Da vi kom herved overtog vi omkring 60 containere, som vi gik i gang med at omorganisere, så varesortimentet passede til den organisation, vi havde herved. Det gjorde vi ved at slå den logistiske autopilot fra. Altså den mekanisme, der gør, at når vores it-systemer opdager, at vi ved at løbe tør for en ting, så sender de automatisk nye ting af sted, forklarer Ronni.

Det betyder, at der manuelt er taget stilling til, hvad der var behov for. Og ikke mindst i hvilke mængder.

- Efterhånden som forskellige ting er blevet sendt hjem, har vi tyndet ud og forenklet. Da vi for eksempel sendte de sidste køretøjer af typen Mercedes G 270 afsted, kunne vi også afskaffe det reservedelslager, vi havde til dem, siger Ronni.

Da det danske styrkebidrag var på sit højeste, omfattede depotet over 11.000 forskellige lagernumre, og reservedelslageret kunne levere over 2300 forskellige dele til våben, køretøjer, elektronik og andet grej. ■

Et depot som andre depoter – dog med andre fysiske vilkår.

ISAF 17

- ISAF 17 afvikler i disse uger det danske engagement i det sydlige Afghanistan.
- Arbejdet omfatter nedbrydning af den danske lejr, Camp Viking, samt hjemtagning af soldater, materiel og køretøjer.
- Opgaven forventes afsluttet omkring august 2014.

Tryggere havmiljø

Inden året er omme, er vi klogere på, hvordan vi passer bedre på havmiljøet i Arktis. Tyve konkrete testforsøg og en overordnet havmiljø-risikoanalyse for havet omkring Grønland skal afgøre, hvordan 120 millioner årlige kroner skal anvendes til et tryggere havmiljø i Arktis.

Det er ikke alene forsvarsministeriets arbejdsgruppe om den arktiske indsats, der får konkret nytte af risikoanalysen. Det grønlandske selvstyre har ansvaret for havmiljøet indtil 3 sømil fra kysten, og risikoanalysen omfatter hele den økonomiske zone omkring Grønland. Foto: Anders Fridberg.

AF LARS BØGH VINTHER / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

ARKTIS

Analysefirmaet DNV GL har vundet opgaven med at udarbejde en havmiljø-risikoanalyse for de grønlandske farvande, som dækker grønlandsk økonomisk zone (ud til 200 sømil fra kysten). Risikoanalysen skal være færdig og afleveret ved udgangen af året.

24. april underskrev firmaet og Forsvarets repræsentanter en kontrakt, hvor delanalyser allerede i september vil indgå i overvejelserne om, hvordan Forsvaret i fremtiden skal øge indsatsen i Arktis.

- Med den samlede risikoanalyse for havmiljøet kan vi blive klogere på, hvordan vi bedst bruger de begrænsede midler i Arktis, fortæller chefen for Forsvarskommandoens planlægnings- og programsektion, oberst Peter Harling Boysen.

Sæt ind, hvor risikoen er størst

DNV GL har tidligere leveret risikoanalyser til Arktisk Råd og er for tiden ved at færdiggøre en lignende analyse for Svalbard. Et væld af data om skibstrafikkens adfærd, klima og vejrforhold, dyreliv, naturens følsomhed og andre komplicerede faktorer danner grundlaget for sandsynligheden for og konsekvenserne af for eksempel grundstødning og olieforurening, og ikke mindst effekten på havmiljøet.

- Fordi vi allerede har modellerne for risikoanalyser i Arktis fra arbejdet omkring Svalbard, kan vi arbejde hurtigt og billigt, fortæller lederen af sikkerhed og pålidelighedsafdelingen i DNV GL Maritime, Peter Nyegaard Hoffmann. Med sådan en risikoanalyse kan Forsvaret prioritere si-

24. april underskrev DNV GL og Forsvarets repræsentanter med oberst Peter Harling Boysen fra Forsvarskommandoen i spidsen en kontrakt, hvor delanalyser allerede i september vil indgå i overvejelserne om, hvordan forsvarret i fremtiden skal øge indsatsen i Arktis. Foto: Trine Axelholm.

ne opgaver og iværksætte tiltag for at nedsætte sandsynligheden for ulykker. Man øger trygheden for havmiljøet på en effektiv måde.

Norge som eksempel

Et eksempel er fra Peter Nyegaard Hoffmanns hjemland Norge. En analyse af risikoen for havmiljøet langs den norske kyst anbefalede at flytte skibstrafikken 30 sømil længere væk fra kysten. Og dermed reducerede man kraftigt sandsynligheden for en ulykke.

Forsvarsministeriets arbejdsgruppe om den arktiske

indsats gennemfører i år en lang række forsøg med henblik på at lave en plan for anvendelse af de ekstra 120 millioner kroner. Arbejdsgruppen får altså konkret nytte af risikoanalysen. Og det samme gør det grønlandske selvstyre, der har ansvaret for havmiljøet indtil 3 sømil fra kysten. Risikoanalysen omfatter nemlig hele den økonomiske zone omkring Grønland.

- Grønland får stor nytte i deres planlægning og beredskab. Men i øvrigt er det naturligt, at vi arbejder meget tæt sammen med selvstyret. Hvis ulykken er ude, bliver vi nødt til at hjælpe med alle midler, fortæller oberst Peter Harling Boysen.

Jagt på oliespild

1. juni begyndte arbejdsgruppen at modtage satellitbilleder fra europæiske Clean Sea Net, og i juni måned er det danske Challenger-miljøfly i luften over Østgrønland for at afprøve overvågning af oliespild. Marinehjemmeværnets gummibåde er blevet forsynet med et forholdsvist billigt ekkolod/sonar til brug ved eftersøgninger i havnebasiner og på lavt vand.

Den gode ide skal testes på den stort set uopmålte grønlandske østkyst fra inspektionsfartøjet Ejnar Mikkelsen. Senere vil man også teste oliebekæmpelsesudstyr som skimmere og flydespærringer, for at teste egenskaberne i det udfordrende miljø, fortæller orlogskaptajn Lars Povl Jensen, som er arbejdsgruppens ansvarlige for de indtil nu 20 godkendte forsøg.

- Vi har også Iridium teleudstyr med på Ejnar Mikkelsen, så skibet på sommerens togt kan teste katastrofekommunikation fra øde områder, hvor selv kontakt til en satellit er vanskeligt, siger Lars Povl Jensen. ■

Afghanistan:

Man lærer at dedikere sig

Ulrik Sørensen var delingsfører i det første danske kampvognsdetachment, der blev sendt til Afghanistan i slutningen af 2007. Udsendelsen gav ham erfaringer om livet, og hvad han kunne gøre bedre i sit virke fremover.

FOTO: SOVERNET

Udsendelsen gav **Ulrik Sørensen** en række erfaringer, som han den dag i dag trækker på. Foto: ISAF hold 4

Udover at yde støtte til infanterienhederne udførte de danske kampvogne også patruljekørsel i området. Foto: ISAF hold 4

AF NATASHA HYGGE ANDERSEN / HOK

BRÆNDPUNKT

I 2007 blev det første kampvognsdetachment sendt til Helmand-provinsen i Afghanistan. Detachmentet var dansk og skulle støtte og øge sikkerheden for de udsendte infanterienheder. Delingsføreren var kaptajn Ulrik Sørensen, der havde 16 mand og fire kampvogne med sig. Materiellet var forinden blevet testet i varmt klima i Spanien, og soldaterne havde netop afsluttet uddannelsen til NATO Response Force 10, der er en reaktionsstyrkeuddannelse.

Fra Ulrik Sørensen fik beskeden om, at han skulle udsendes til Afghanistan, og til han satte fødderne i sandet, gik der kun omkring 14 dage. Når han kigger tilbage, var den korte ventetid en stor fordel.

- Jeg nåede ikke at opfatte, jeg skulle udsendes, før jeg stod med fødderne plantet i den afghanske jord. Pludselig var man i det, og så skulle det bare gå godt.

Det var et brændpunkt, Ulrik Sørensens deling blev sendt ned til, og særligt én oplevelse har brændt sig fast på hans nethinde.

- Vi var næsten lige ankommet til Helmand-provinsen, og jeg stod uden for lejren og talte med en anden delingsfø-

rer. Under vores snak fik vi at vide, at der var opfanget et internt radiosignal hos modstanderen. De talte om mig og den anden delingsfører, for de kunne se os tydeligt. Der gik alvoren op for mig.

Serie: Hvad lærte vi?

Forsvarsavisen sætter fokus på de erfaringer, som danske soldater har taget med hjem fra de seneste års mange missionsområder rundt om i verden. Hvordan gik det, og hvad tager vi med ud næste gang?

Flere erfaringer rigere

Når Ulrik Sørensen ser tilbage på de næsten fire måneder i Afghanistan, beskriver han det alligevel som en "god" oplevelse, når man tager situationen i betragtning.

- Min deling og jeg var godt klædt på til missionen med reaktionsstyrkeuddannelsen, og vi følte os ikke uforberedte dernede, selv om vores uddannelse ikke var målrettet Afghanistan. Vi vidste, hvad vores opgave var.

Eftersom Ulrik Sørensens deling var den første af sin slags i Helmand-provinsen, stod de for uddannelsen af de senere kampvognsdetachementer til Afghanistan, da de kom hjem. Selv om hans udsendelse gik efter planen, gjorde han sig alligevel nogle erfaringer, han kunne bruge i uddannelsen.

- Når vi havde været i kamp, skulle jeg som delingsfører have været bedre til at evaluere på og tale om episoden. Det brugte jeg ikke nok tid på. Til gengæld fungerede mine procedurer godt, når vi skulle ud og yde støtte til infanterienhederne. Vi aftalte hver gang, hvem der stod for hvad, selv om vi godt vidste det.

Hans holdning var, at der ikke skulle herske tvivl om noget.

- Jeg blev mere moden af at være i Afghanistan, fordi jeg blev sat i mange stressede situationer, der skulle løses. Men mest af alt har jeg lært at dedikere mig og fokusere. Og det er lige meget, om jeg er ude i felten eller hjemme hos min familie. Når jeg gør noget, gør jeg det det 100 procent. ■

NU KOMMER INGEN TIL KORT

Et nyt kort giver et bedre billede af Danmark. Kortet viser hele det danske kongerige samlet, og hvor alle dele af riget har den rette placering.

På de gamle kort har Grønland samme størrelse som Afrika, selv om Afrikas areal er fjorten gange større end Grønlands.

På det nye kort har Grønland fået sin rette størrelse.

AF FLEMMING DIEHL / FORSVARETS MATERIELTJENESTE

DANMARKSKORT

Nu er det meste af verden kortlagt, og et nyt Danmarkskort er ikke banebrydende. Og dog. For Forsvarets Materieltjeneste har netop udarbejdet et særligt kort. Det særlige er, at kortet viser hele det danske Kongeriget samlet og på en måde, hvor alle dele af riget har den rette placering. For tidligere kort er oftest kendetegnet ved, at Grønland, Færøerne og undertiden også Bornholm har været indsat i en billedboks over Syddanmark, og det undgår man nu.

Det undgås ved at vise hele kongerigets geografiske udstrækning, og ved, at man har anvendt en anden type

projektion end vanlig. Projektionen, der er anvendt, er opkaldt efter en schweizisk matematiker, og kaldes Lambert Azimuthal Equal Area. Foruden ved den type projektion er, at den er tilnærmelsesvis arealtro.

Grønland i rigtig størrelse

De kort, man ellers ser i for eksempel klasselokalerne, anvender typisk en såkaldt Mercator-projektion, som stammer helt tilbage fra 1500-tallet. Projektionen anvender man især, da den er velegnet til maritim brug. Det giver et kort, hvor retninger og former er nøjagtige og hvor vinklerne bevares overalt. Ulempen er, at der sker en forvrængning af størrelsen, som bliver stadig mere forværret, jo længere

re afstanden er fra ækvator.

Derfor ser for eksempel Grønland ud til at være samme størrelse som Afrika, selv om Afrikas areal er næsten fjorten gange større end Grønlands.

Kortet vil blive anvendt som briefings- og oversigtskort og dermed bidrage til Forsvarets opgaveløsning i Arktisk. Kortet vil ligeledes danne udgangspunkt for produktion af specialkort, for eksempel oversigtskort over depoter, stationer og landingsbaner på Grønland. Det kan også være relevant viden for vores allierede, og derfor udgives kortet også på engelsk. ■

KUN DET DU HAR BRUG FOR

Forsvaret har undersøgt munderingsforpligtigheden for militært ansatte. Undersøgelsen viser, at området kan effektiviseres.

Personel tjenestegørende ved stabe

Personel tjenestegørende ved stabe, vil få udleveret M/69 samt både kamp- og tjenesteuniform M/11, inklusiv brune støvler og handsker. Der vil også blive udleveret beskyttelsesbriller.

Der udleveres idrætstøj til dette personel med mulighed for at bytte ved slid.

Ved deltagelse i øvelser, skydelejr eller lignede aktiviteter, kan der midlertidigt lånes udrustning fra M/12 eller M/96 systemet, afhængigt af hvilken enhed der gennemfører aktiviteten.

Personel til tjeneste ved de funktionelle tjenester

Personel tjenestegørende ved de funktionelle tjenester vil i fremtiden kun være iklædt den beklædning, der er nødvendig for at gennemføre tjenesten ved myndigheden.

Det vil sige en tjenesteuniform i M/84 (Skjorte, buks, sorte støvler, baret) systemet samt en repræsentativ uniform (M/69 eller tilsvarende bestående af hvid skjorte og en jakkesætlignende uniform). Hertil sorte sko og strømper. Der vil også være udleveret beskyttelsesbriller.

Der udleveres fortsat idrætstøj, men kun i begrænset mængde til personel der skal bestå idrætskrav. Der vil kun være begrænset mulighed for at bytte.

Personel tjenestegørende ved operative myndigheder

Personellet vil blive udstyret med to kampuniformer, komplet i Multiterrænsørløring, samt beskyttelsesudstyr og hjelm M/12.

Desuden vil der blive udleveret rastudstyr, oppakningssystem og anden feltmæssig enkeltmandsudrustning. Idrætstøjet vil være udleveret i fuldt omfang med mulig for ombytning ved slid.

AF FLEMMING DIEHL / FORSVARETS MATERIELTJENESTE

MUNDERING

I forbindelse med indgåelsen af det nuværende forsvarsforlig blev det aftalt, at Forsvaret skulle undersøge om den eksisterende munderingsforpligtigelse var tidssvarende. Forsvaret har nu undersøgt området. Og undersøgelsen viser, at der er en række muligheder for at justere munderingsforpligtigheden, herunder også en tilpasning af tøj, der skal udleveres til den enkelte medarbejder. Ved at justere området, kan der ifølge undersøgelsen opnås en besparelse på ca. 15 mio. kroner.

Justeringen vil betyde en ensretning af de tøj- og udstyrspakker, som den enkelte medarbejder får udleveret, herunder en tilpasning af idrætstøj. Det vil konkret medføre, at det fremover vil være "byt ved slid" konceptet, der kommer til at gælde. En anden justering vil betyde, at tøj- og udstyrspakkerne blive sammensat, så de målrettes den funktion, den enkelte bestrider. Som eksempel vil personale i stabe og på skoler aflevere en lang række tøj- og udstyrspakker, herunder udstyr der traditionelt kun skal anvendes under uddannelses- og øvelsesvirksomhed: hjelm-sæt, oppakningsæt, feltforplejningsæt,

feltflaskesæt, feltspadesæt, rastudstyre-sæt og gasmaskesæt.

Undersøgelsen viser også, at den kommende etablering af værnsmæssige kapaciteter muliggør en øget centralisering af håndteringen af beklædningsområdet, hvilket vil kunne medvirke positivt til besparelsen på området. Justering af de anvendte procedurer på Forsvarets depoter, herunder registrering og kontrol af udleveret materiel vil også kunne medvirke til at optimere ressourceanvendelsen. Forsvaret er fortsat i gang med analyser i forhold til yderligere generelle forbedringer af eksisterende processer på området. ■

Forsvaret har registreret et fald i kønskrænkende sager mod kvindelige soldater, i takt med at der er kommet flere kvinder. Foto: Forsvarets Rekruttering

MANGFOLDIGHED

- Mangfoldighed anvendes i Forsvaret som en bred definition, hvor ønsket om den bedst mulige opgaveløsning ses fremmet ved en mangfoldig sammensætning af medarbejdergruppen, idet mange forskellige kompetencer fremmer læring, kreativitet og nytænkning. Navnlig kvinder og etniske minoriteter er her i fokus.
- I de sidste 10 år er andelen af såvel kvinder som etniske minoriteter i det operative virke øget.
- Ved udgangen af 2013 var 6,5 % kvinder i operativt virke, mens andelen af etniske minoriteter var på 1,1 %.
- Kvinder, der aftjener værneret, er øget fra 2,6 % i 2004 til 19,3 % i 2013.
- Der er sket et markant fald i kønskrænkende sager mod kvindelige soldater i takt med, at der er kommet flere kvinder.

DER ER PLADS TIL ALLE

Må man gå med religiøse kendetegn som tørklæde i Forsvaret? Er der mulighed for at bede? Må man gå med uniform til gay parades? Er der oprettet mentorordninger for kvinder?

AF STEFAN RING THORBJØRNSEN / FORSVARSKOMMANDOEN

MANGFOLDIGHED Svaret er ja, og mange andre spørgsmål indenfor mangfoldighedsområdet kan ofte besvares bekræftende, ifølge oberstløjtnant Kristian Malver, der er chef for Personelstrategisektionen i Forsvarskommando.

- Forsvaret arbejder konstant for at alle ønsker begrundet i køn, alder, hudfarve, politisk og religiøs anskuelse, seksuel orientering, national, social og etnisk oprindelse kan imødekommes indenfor de arbejdsmæssige rammer, siger Kristian Malver.

Han understreger dog, at i støttefunktionerne er mulighederne bredere end i den operative del, hvor de særlige hensyn til sikkerhed og national genkendelighed kan være en begrænsende faktor.

De bedste medarbejdere

Forsvaret er i skarp konkurrence med øvrige arbejdspladser i Danmark om de bedste medarbejdere.

- Derfor skal vi blive stadig bedre til at rekruttere og fast-

holde den bedst kvalificerede arbejdskraft. Men det handler først og fremmest om øget effektivitet og bedst mulig opgaveløsning. En bred sammensætning af medarbejdere giver en bredere vifte af kompetencer til at løse opgaverne, siger Kristian Malver.

Han nævner, at etniske minoriteter ansat i Forsvaret ofte kan tilbyde en indsigt i og forståelse for andre kulturer. - De kan fremme udviklingen af tillid og respekt for lokalbefolkningen. Eksempelvis når kvinder deltager i internationale missioner, kommer vi nemmere i kontakt med den kvindelige del af befolkningen og kan fungere som rollemodeller, siger Kristian Malver.

Nej til krænkende adfærd

Der er netop gennemført en evaluering af Forsvarsministeriets Mangfoldighedspolitik. Der arbejdes her med 14 forskellige initiativer, hvor omdrejningspunktet er de lokale handlingsplaner. Alle niveau II myndighederne har gennem de seneste to år arbejdet med indsatser for at forbedre rekruttering og fastholdelse af navnlig kvinder og etniske minoriteter.

- Der arbejdes innovativt med indsatser som mentorordninger og netværk for kvinder og etniske minoriteter, forebyggelse af krænkende adfærd, gender advisors, som er særligt uddannede kulturelle eksperter, fleksibilitet i ansættelsesforhold og karriereudvikling med videre, siger Kristian Malver.

Også i skandinavisk sammenhæng (NORDEFKO), regionalt (NATO) og internationalt (FN) bliver der arbejdet med en række initiativer for at støtte mangfoldigheden.

- Det er her vigtigt, at Danmark bidrager tydeligt og viser, hvor vi kan medvirke til den koordinerede internationale indsats, det kræver at løfte dette område i missioner, siger Kristian Malver.

I Forsvaret bliver der løbende gennemført målinger på mangfoldighedsområdet på de faktisk gennemførte aktiviteter.

- Vi er dog også nødt til at se på udviklingen over tid. Både for at se, hvor vi kan fokusere og justere indsatsen, ligesom Forsvaret som andre offentlige organisationer skal kunne dokumentere indsatsen, siger Kristian Malver. ■

BEGRÆNSET BRUG AF MIDLERTIDIG TJENESTE

Der kan opstå situationer, hvor det er nødvendigt at beordre medarbejdere i tidsbegrænsede stillinger.

AF FORSVARETS PERSONELTJENESTE

BEORDRING

Beordring på midlertidig tjeneste er mere undtagelsen end reglen. Udgangspunktet er, at stillinger er varige og besættes efter ansøgning. Sådan er princippet i Forsvarets bemandingssystem, der for godt et år siden afløste de individuelle tjenesteplaner.

Men der kan opstå situationer, hvor det er nødvendigt at beordre medarbejdere i tidsbegrænsede stillinger. Det kan eksempelvis være ved besættelse af operative nøglestillinger, hvis en forretningskritisk stilling ikke kan besættes ved opslag eller når en medarbejders lo-

kale tjenesteplan, indeholder tjeneste i en begrænset periode væk fra det faste tjenestested.

Decentral model

Forsvarskommando og Forsvarets Personeltjeneste har sammen udviklet den nye forvaltningsmodel, hvor niveau II-myndighederne selv beslutter, hvornår midlertidig tjeneste skal anvendes og dermed også selv afholder udgiften.

- Forsvarsforliget har betydet, at Forsvaret har nedbragt antallet af medarbejdere på midlertidig tjeneste meget markant. Men der vil fortsat være behov for at gøre brug af midlertidig tjeneste. Derfor har vi udviklet en model, som bety-

der, at kompetencen nu er lagt ud til myndighederne, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss, der er chef for Bemandingsafdelingen i FPT.

For at støtte den decentrale styring har FPT udgivet en ny vejledning, som beskriver, hvordan myndighederne fremadrettet kan anvende tidsbegrænsede beordringer. Du kan finde vejledningen på Forvaltningsgrundlaget på intranettet.

Ændringerne i brugen af tidsbegrænsede stillinger, sammenholdt med indførelsen af bemandingssystemet betyder, at der ikke længere er behov for bestemmelsen om geografisk stabilitet, der udgår pr. 31. juli 2014. ■

- Forsvarsforliget har betydet, at Forsvaret har nedbragt antallet af medarbejdere på midlertidig tjeneste meget markant. Men der vil fortsat være behov for at gøre brug af midlertidig tjeneste, siger oberstløjtnant Carsten Hasenfuss, der er chef for Bemandingsafdelingen i Forsvarets Personeltjeneste. Foto: FPT.

NYE OVERENSKOMSTER PÅ PLADS

Trine Kristiansen, chef for overenskomster og aftaler i FPT, og Bent Fabricius, formand for HOD, skrev den 19. maj under på den nye overenskomst.

Officerer og en række andre ansatte og chefer i Forsvaret vil fremover være dækket af en overenskomst, der lægger sig tæt op af akademikernes. Det giver ændringer på blandt andet arbejdstidsområdet.

TEKST OG FOTO FORSVARETS PERSONELTJENESTE

OVERENSKOMST Der lukkes for ansættelse på tjenestemandsvilkår fra den 1. september 2014. Det har Forsvarsministeriet besluttet som led i det nuværende forsvarsforlig.

Derfor forhandler Moderniseringsstyrelsen og Forsvarets Personeltjeneste med de faglige organisationer, som dækker medarbejdergrupper, hvor tjenestemandsansættelse hidtil har kunnet finde sted.

I maj måned blev der indgået nye overenskomster med HOD for officerer og en række andre ansatte og chefer i Forsvaret.

En del af AC-overenskomsten

Kontorchef Trine Kristiansen, der er chef for Overenskomstafdelingen i Forsvarets Personeltjeneste, forklarer, at de nye aftaler lægger sig tæt op ad AC-overenskomsten, der regulerer løn- og ansættelsesvilkår for akademikere i staten:

- Fremadrettet vil de generelle regler i AC-overenskomsten være gældende for officerer, beredskabsofficerer og auditorfuldmægtige. Overenskomsten suppleres dog med et såkaldt protokolat, der beskriver særlige vilkår, som adskiller sig fra AC-overenskomsten. Det handler blandt andet om løn, tillæg og arbejdstid, siger kontorchefen.

Nuværende ansatte er fortsat omfattet af de hidtidige aftaler for de tjenestemand- og kontraktansatte grupper indenfor HOD's område. Det vil dog været muligt - efter eget ønske - at skifte over fra tjenestemandsansættelse til overenskomstansættelse. ■

Du kan læse mere om de nye aftaler på HR-portalen under 'Løn og Pension'.

DISSE GRUPPER ER OMFATTET AF AFTALERNE

Aftalen gælder for kommende officerer, beredskabsofficerer, auditorfuldmægtige, kadetter på forsvarets grundlæggende officersuddannelse, elever der gennemfører sprogofficersuddannelse eller uddannelse som reserveofficer, samt officersaspiranter ved det

Statslige Redningsberedskab, og en aftale for de militære chefer og cheferne i Det Statslige Redningsberedskab.

DE NYE AFTALER I STORE TRÆK

MILITÆRE CHEFER

Chefer der ansættes efter 19. maj 2014, bliver omfattet af rammeaftalen om kontraktansættelse af chefer i staten, jf. Moderniseringsstyrelsens cirkulære af 9. april 2014. Aftalen dækker stort set alle chefer inden for staten.

Chefer indplaceres i en af fire løngrupper og har derudover mulighed for at forhandle individuelle tillæg. Løngruppe 1 og 2 er intervalløn, hvor indplacering sker efter forhandling.

LØN OG TILLÆG FOR LEDERGRUPPEN

Lønniveauet i aftalen afviger ikke væsentligt fra det lønniveau, som tilsvarende grupper på tjenestemandsvilkår har i dag. Dog vil majorgruppen, som konsekvens af Forsvarets nye uddannelser, fremover udgøre én samlet grad og derfor have ét lønniveau.

De særlige vilkår, knyttet til udsendelse i internationale operationer, vil fortsat gælde.

Der er for nogle grupper aftalt et rådighedstillæg samt et fast kvalifikationstillæg. Herudover er der for piloter og medarbejdere med

specialoperationsuddannelse aftalt særlige funktionstillæg, som gives, hvis man har uddannelsen og bestrider en stilling, hvor der er krav om uddannelsen.

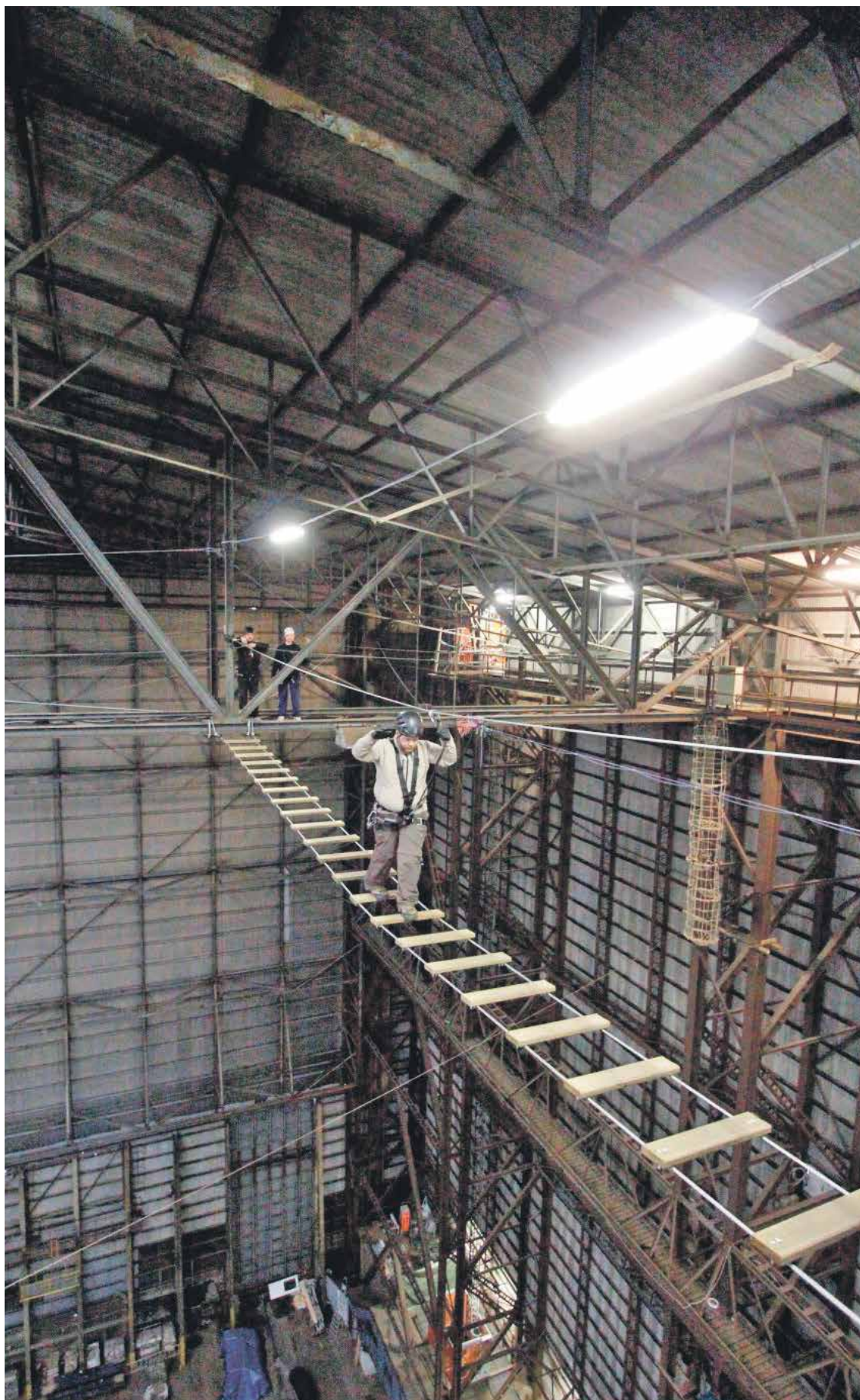
Det vil fortsat være muligt lokalt at aftale varige eller midlertidige personlige tillæg samt engangsvederlag.

REGLER FOR ARBEJSTID FOR LEDERGRUPPEN

Fremadrettet gælder arbejdstidsreglerne i AC-overenskomsten, men der er aftalt visse undtagelser.

Majorerne/orlogskaptajnerne og sektionscheferne i det statslige redningsberedskab vil fremadrettet omfattes af de merarbejdsregler, der gælder for special- og chefkonsulenter i AC-overenskomsten. Det betyder, at gruppen ikke har en højeste arbejdstid, men at merarbejde indgår som et parameter i forbindelse med fastsættelsen af et eventuelt engangsvederlag.

Herudover er der aftalt særlige regler for honorering af sø-øvelser, vagter og øvelser samt rådighedsvagter.

VETERANER UDFORDRES I HØJDEN

Reaktionen er som forventet. Turen op i elevatoren får spændingen til at kulminere og forplanter sig i en gevaldig klump i halsen. Seks veteraner udfordrede deres højdeskræk på en forhindringsbane i 50 meters højde.

AF SØREN LASSEN / FRIVILLIG AKTIVITETSKOORDINATOR PÅ VETERANHJEM KØBENHAVN

VETERANER Kulden går gennem marv og ben, da seks veteraner og to frivillige fra Veteranhjem København, begiver sig ud mod Refshaleøen en tirsdag formiddag i midten af december for at udfordre sig selv med high roping – en forhindringsbane i 50 meters højde.

”Fy for helvede der er langt ned!” udbryder en PTSD-ramt veteran, der på trods af galoperende højdeskræk har valgt at træde ud af sin komfortzone og prøve kræfter med en forhindringsbane i 50 meters højde.

Langt under vores fødder er tunge gaffeltrucks i færd med at rokere rund på de mange 20 fods opmagasineringscontainere. På skift klikkes karabinhagerne på stålviren inden vi i gåsegang sendes af sted mod dagens første udfordring.

Hårdt fysisk og psykisk

High Roping er både fysisk krævende og mentalt udfordrende. Alligevel gennemfører alle deltagerne de første to baner. På det tidspunkt kan de første 14 forhindringer mærkes i kroppen, alt imens batterierne for nogle er ved at være godt flade. Nogle siger stop efter bane 3, mens et par stykker går hele vejen og kæmper sig gennem bane 4, der virkelig trækker tænder ud. Alle får dog prøvet sig selv af i uvante omgivelser, og alle er godt udmattede efter strabadserne. Stemningen bærer præg af, at alle har haft en sjov og givende oplevelse. De, der stopper først, følger de resterende deltagere på en tv-skærm, mens de luner sig på den medbragte kaffe.

Krigeridentiteten er intakt

Efterhånden som deltagerne kommer ned, går snakken på oplevelserne med de enkelte forhindringer. For flere deltagere er formen ikke, hvad den har været, og ved flere forhindringer får de brugt muskelgrupper, de knapt nok anede, de havde. Krigeridentiteten fornægter sig imidlertid ikke. Indledende bekymringer om eventuelle frafald gøres hurtigt til skamme. Selv om flere af deltagerne lider af galoperende højdeskræk flankeret af en PTSD-diagnose, står det hurtigt klart for alle og enhver, at deltagerne hverken mangler vilje eller gejst. Alle får prøvet deres grænser af. ■

GRÆNSEOVERSKRIDENDE PROBLEMER – OG LØSNINGER

AF ANDREAS RECKEWEG GODFREY / VETERANCENTRET

NORDEFECO Det er ikke kun veteraners problemer, der går på tværs af grænser. Det gør løsningerne på problemerne også. I den erkendelse var omkring 100 internationale deltagere mødt op i København sidst i april til to dage med viden- og erfaringsudveksling på veteranområdet – under temaerne lederskab, intervention og anerkendelse.

- Der er politisk vilje til at tage de nødvendige skridt, men vi har brug for grundlaget til at tage disse skridt på. Og det er jer, der sidder her i dag, som skal give os det, sagde forsvarsminister Nicolai Wammen i sin åbningstale.

Det politiske fokus blev noteret af repræsentanter fra både Norge, Sverige, Finland og Danmark samt de baltiske lande, som alle havde sat sig i stolene for at blive klogere på, hvordan de enkelte lande hver især og ved fælles front udvikler og forbedrer indsatsen overfor veteraner og deres pårørende. Der var indlæg fra flere lande, og der udover bød de to dage også på en debat om anerkendelse – hvad det er, og hvordan vi som samfund bedre anerkender veteraner og pårørende for deres indsats. Et tema som vil være omdrejningspunktet for den næste NORDEFECO-konference, der løber af stablen i Sverige i 2016. ■

Hvis du vil læse mere om konferencen, er det muligt på www.forsvaret.dk/veteran.

NORDEFECO
NORDIC DEFENCE COOPERATION

Nordisk forsvarssamarbejde (NORDEFECO)

De nordiske lande har en lang tradition for et tæt samarbejde – også på det forsvarsmæssige område. Det nordiske forsvarssamarbejde omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

Det formaliserede samarbejde sker i NORDEFECO (Nordic Defence Cooperation) og omfatter blandt andet militært samarbejde vedrørende:

- Operationer
- Uddannelse og øvelser
- Kapaciteter
- Materiel

Samarbejdet på veteranområdet i NORDEFECO regi er særligt, da de baltiske lande, udover de nordiske lande, også sidder med i NORDEFECO arbejdsgruppen vedrørende veteranrelaterede emner.

Presseofficerer, fotografer og it-folk fra EASF fik både nye visioner og redskaber under en uges intenst kursus i at samarbejde med medierne, informationsjournalistik samt foto og videoproduktion. Foto: FAK.

AFRIKANSKE SOLDATER TIL MEDIETRÆNING

Internationale styrkers troværdighed og kontakt med lokalbefolkningen er en afgørende faktor, når der skal skabes resultater i konfliktområder.

AF THOMAS JERICHOW / FAK

TRÆNING

Danmark og de andre nordiske lande gav denne måned Eastern Africa Standby Force (EASF) et vigtigt redskab til fremtidens fredsskabende missioner i Afrika.

-Vi identificerede et behov for bedre at kunne formidle information til befolkningerne i Østafrika om den nye styrke, inden den sendes ud på sin første mission. Først og fremmest fordi EASF's legitimitet, troværdighed og kendskabet til styrken bliver afgørende for, hvordan den modtages i de konfliktramte områder, hvor den skal indsættes. Men også for at præsentere og styrke EASF's profil i den regionale og internationale sikkerhedspolitiske debat og udvikling, fortæller oberst Jørn Rasmussen, der er Danmarks repræsentant til den nordiske rådgivergruppe (NACS) i Nairobi. Presseofficerer, fotografer og it-folk fra EASF fik både nye visioner

og redskaber under en uges intenst kursus i at samarbejde med medierne, informationsjournalistik samt foto og videoproduktion.

Nøglen er troværdighed

Det er vigtigt at tænke kommunikation ind i alle operationer, men også områder hvor kultur, historie og politik spiller en rolle fra land til land. Den lektie giver Danmark nu videre den unge afrikanske organisation.

-En vigtig opgave for os er at finde en fælles platform for vores kommunikation. Metoder, tilgange og udstyr skal passe til vores virkelighed. Det har vi fået en bedre forståelse for i denne uge, fortalte Lucie Sewe, der er informationschef for EASF, og som skal lede den nye, styrkede informationsindsats.

Undervisningen blev udført af civile journalister og fotografer med erfaring fra konfliktområder samt en af Forsvarsakademiets journalister. De underviste blandt andet i, hvordan

man opnår et konstruktivt samarbejde med moderne medier, produktion af informationsfilm, skrivning, foto, video og dialog med civilbefolkningen i et missionsområde. ■

EASF

● EASF blev etableret i 2005 og er den af de fem regionale reaktionsstyrker under Den Afrikanske Union, der er længst fremme. Allerede næste år forventer styrken at være operativ og klar til sin først mission.

● Danmark og de andre nordiske lande arbejder tæt sammen i Nordic Advisory and Coordination Staff (NACS) i Nairobi, Kenya for at støtte opbygningen af styrken. Det sker både med finansiell støtte såvel som rådgivning, og et af fokusområderne er afrikanernes mulighed for at kommunikere med omverdenen.

● Læs mere om EASF her: <http://www.easfcom.org>

BEDRE SAMARBEJDE

I begyndelsen af maj afholdt Flyvevåbnet et værnssælles seminar om, hvordan man i Forsvaret øger samspillet mellem værnene.

TEKST OG FOTO ATLE LIST JOHANSEN / FTK

VÆRNSFÆLLES - Individually we can do great things, but together we can do amazing things.

Sådan begyndte en af gæstetalerne, generaløjtnant Tom Jones fra det amerikanske flyvevåben, sit indlæg til det værnssælles seminar for Joint Operations.

Formålet med seminaret var at få sat øget fokus på værnssamarbejde efter den planlagte oprettelse af en Værnsfælles Forsvarskommando. Seminaret var for chefgrupperne i de tre værn og bestod af en dag med oplæg og en dag, hvor nedsatte arbejdsgrupper skulle udarbejde forslag for et tættere samarbejde til de forskellige operationsofficerer.

- I USA havde vi en civil indblanding for at få øget samarbejdet mellem værnene. Der blev vedtaget en lov, Gold-Water-Nickels, der kræver, at man skal have været i en stilling, hvor man arbejder på tværs af værnene, før man kan blive general i det amerikanske forsvar, sagde Tom Jones og sluttede af med en advarsel:

- Personlig stolthed og historie kan gøre det svært at arbejde på tværs af værnene. Det kan være svært at gå fra at være en enhed, der normalt bliver støttet af de andre, til at skulle spille end mindre rolle og støtte de andre.

De unge er med på moden

Chefen for Ingeniørregimentet, Christian Arildsen, påpeger også vigtigheden i at kunne arbejde sammen på tværs af værnene.

- Det er rigtigt godt at lære de forskellige kulturer og sprogbrug, der er i de tre værn. Det samarbejde, vi opnår, er meget vigtigt, for det er dér, vi lærer hinanden at kende. Der er meget stor forskel på at arbejde med papir i forhold til at sidde over for en person i kød og blod, siger han og forsætter.

- Da vores folk var nede i Afghanistan, og da det var på sit højeste, faldt det dem helt naturligt at arbejde værnssælles. De er tifold bedre til at arbejde værnssælles, end vi var, da jeg var på deres alder. ■

- Personlig stolthed og historie kan gøre det svært at arbejde på tværs af værnene, mener generaløjtnant Tom Jones fra det amerikanske flyvevåben.

Optimer din enheds operative effekt og få det bedste ud af dine efterretningsfolk

Tilmeld dig efterretningskursus for chefgruppen inden 1. august

Læs mere på www.fak.dk/uddannelse

EFTERRETNINGSKURSUS

NYE OFFICERSUDDANNELSER TAGER FORM

Forsvarets nye officersuddannelser er ved at tage form og startes op første gang i 2015 og 2016 alt efter værn og linje.

AF FORSVARSAKADEMIET

Forsvarets nye officersuddannelser bliver sat sammen af en officersbasisuddannelse, funktionsuddannelse og den

militære diplomuddannelse - i gennemsnit 28 måneder, igen alt efter hvilket værn og retning man vælger.

Fælles for de nye uddannelser er, at eksternt rekrutterede skal have en bachelor eller professionsbachelor for at

komme ind, mens befalingsmænd - ud over sergentuddannelsen - skal have en akademiuddannelse i ledelse eller pædagogik og relevant erhvervs erfaring for at kunne blive optaget. ■

OFFICERSUDDANNELSEN FOR HÆREN

Officersuddannelsen for Hæren gør de nye premierløjtnanter i stand til at føre, lede og uddanne en enhed op til delingsniveau. Uddannelsen er normeret til 32 måneder for eksternt rekrutterede og 22 måneder for befalingsmænd - sidstnævnte skal ikke tage officersbasisuddannelsen. Hærens Officersuddannelser er opbygget som illustreret nedenfor.

10 MÅNEDER	18 MÅNEDER			4 MÅNEDER		
HÆRENS OFFICERSBASISUDDANNELSE	MILITÆR DIPLOMUDDANNELSE OG FUNKTIONSUDDANNELSE	PRAKTIK	MILITÆR DIPLOMUDDANNELSE OG FUNKTIONSUDDANNELSE	PRAKTIK	MILITÆR DIPLOMUDDANNELSE OG FUNKTIONSUDDANNELSE	HÆRENS TJENESTEGRENSMODULER

Officersuddannelsen for Hæren for befalingsmænd, professionsbachelor og bachelorer.

OFFICERSUDDANNELSEN FOR SØVÆRNET

Officersuddannelsen for Søværnet er delt op i tre uddannelsesretninger - Taktisk, Maskinteknisk og Våben- og elektronikteknisk. Efter endt uddannelse er premierløjtnanterne i stand til at fungere som sektionsofficerer på et skib inden for hhv. det taktiske, maskintekniske eller våben- og elektroniktekniske område. Uddannelsesretningerne er af varierende længde. Nedenfor er taktisk retning illustreret med sine 34 måneder, mens de øvrige varer mellem 20 og 31 måneder. Dog skal befalingsmænd ikke gennemføre Søværnets Officersbasisuddannelsen på de 3 måneder.

3 MÅNEDER	16 MÅNEDER			12 MÅNEDER	3 MÅNEDER	
SØVÆRNETS OFFICERSBASISUDDANNELSE	FUNKTIONSUDDANNELSE	PRAKTIK	FUNKTIONSUDDANNELSE	PRAKTIK	MILITÆR DIPLOMUDDANNELSE	PRAKTIK

Officersuddannelsen for Søværnet, Taktisk retning for befalingsmænd, professionsbachelor og bachelorer.

OFFICERSUDDANNELSEN FOR FLYVEVÅBNET

Officersuddannelse for Flyvevåbnet er delt op i fire uddannelsesretninger - Kontrol og Varsling, Teknik, Operationsstøtte eller Pilot. Efter endt uddannelse kan premierløjtnanterne fungere som ledere inden for enten luftoperationer, luftmilitært værksted, operationsstøtteaktiviteter eller som pilot. Uddannelserne varer 28 måneder, dog varer pilotuddannelsen mellem 65 og 76 måneder afhængig af flytype. Dog skal befalingsmænd ikke gennemføre Flyvevåbnets Officersbasisuddannelsen på 5 måneder. Uddannelserne er illustreret nedenfor. (Dog ikke pilot)

CA. 5 MÅNEDER	CA. 11 MÅNEDER	12 MÅNEDER
FLYVEVÅBNETS OFFICERSBASISUDDANNELSE	FUNKTIONSUDDANNELSE	MILITÆR DIPLOMUDDANNELSE /60ECTS

Officersuddannelse for Flyvevåbnet, Kontrol og Varsling, Teknik og Operationsstøtte for befalingsmænd, professionsbachelor og bachelorer.

Læs mere om officersuddannelserne på www.forsvaret.dk/uddannelser eller på HR-portalen.

UDDANNELSE	ANSØGNINGSFRIST
Professionel soldat: Stationsspecialist Nordøstgrønland	5. august 2014
Professionel soldat: Forward Air Controller	20. oktober 2014
Leder: Tactical Air Control Party befalingsmand	20. oktober 2014

**FORSVARETS UDDANNELSER
ANSØGNINGSFRISTER**

Grundlæggende uddannelser som Forsvarets Rekruttering i FPT udbyder på forsvaret.dk/uddannelser

**LÆS MERE OG SE ØVRIGE ANSØGNINGSFRISTER
PÅ FORSVARET.DK/UDDANNELSER**

FØRSTE VUK GENNEMFØRT

Første Videreuddannelseskursus (VUK) i Forsvarets nye uddannelsessystem er afsluttet og underviser, studerende og chefer kan se tilbage på et presset, men vellykket kursusforløb.

KL Johannes Kidmose
underviser på VUK Maritim krigsteori og strategi, Søværnets Officersskole

- På den ene side, så har det været godt at have et kursus, hvor man kunne fokusere på dette ene område. Men på den anden side så er det så presset sammen, at der ikke er tid til fordybelse. Folk får lige banket støvet af støvlerne, læser i en uge, og er så tilbage på arbejdet. Eleverne kunne derfor heller ikke helt slippe tjenesten og lige skulle lave et opkald eller svare en mail under tilstedeværelsesugerne.

- Fjernundervisningsdelen af dette VUK har ikke været benyttet til fulde. Det faktum, at mange af kurssets deltagere gjorde tjeneste i Syrien, Grønland og Færøerne, har gjort, at egentlige realtime seancer over nettet ikke var mulige både på grund af tidsforskelle og fordi, en redningsaktion eller fiskeriinspektion stod først på prioriteringslisten på skibene.

PL Kasper Munksgaard
VUK-studerende på Maritim krigsteori og strategi

- Vi var jo det første hold, så vi er gået ind til det med en hvis spænding – men det har været et godt og spændende kursus om et afgrænset emne. Målet må i min optik siges at være nået.

Jeg har kørt min normale tårn på jobbet ved siden af, hvor jeg normalt arbejder en uge og har fri en uge. I forbindelse med kurset er jeg blevet nødt til at bytte tårn med min chefkollega, men jeg har lavet opgaverne i min fritid, og det har fungeret fint – fordi jeg sejler af korte perioder, har jeg haft noget sammenhængene tid til at skrive opgave i. Det man kunne overveje er, om det er nødvendigt at tage en mundtlig eksamen til hvert VUK, hvor de studerende skal bruge tid og ressourcer på at flyve hjem fra Grønland, Syrien eller lignende for at deltage – det bør kunne gøres anderledes.

Orlogskaptajn Christian Horsted
næstkommanderende på fregatten Niels Juel

- På Fregatterne har vi valgt at støtte fuldt op om de nye uddannelser, vi har simpelthen skrevet ind i vores ledelsesgrundlag, at vi skal give vores officerer mulighed for at tage både Master i Militære Studier og Videreuddannelseskurser. Det er vi meget åbne og proaktive omkring, for hvis vi ikke gør det, frygter vi, at vi ikke kan tiltrække de bedste officerer.

Det har selvfølgelig nogle konsekvenser, for vi har ikke folk til at dække dem ind, der er væk på kursus. Det betyder, at de andre skal løbe stærkere, og at den officer, der skal væk i en periode, skal sikre sig, før han tager af sted, at hans mandskab i en periode kan løse sine daglige opgaver uden supervision.

AF MARIANNE SMEDEGAARD HANSEN / FAK

UDDANNELSE

Videreuddannelseskurset Maritim krigsteori og strategi er det første af sin art i det nye uddannelsessystem. Videreuddannelseskurserne – også kaldet VUK – erstatter VUT I/L for officerer og er en række værnsspecifikke og værnssælles kurser, som udbydes en eller to gange om året og foregår som kombineret tilstedeværelsesundervisning og fjernundervisning. Den nye form har givet en anderledes oplevelse for både studerende, undervisere og chefer. ■

Hold øje med flere Videreuddannelseskurser på www.fak.dk/VUK eller på HR-portalén.

MERE FJERNUNDERVISNING

Har du for nyligt haft behov for at vide noget om rejse- eller arbejdstidsreglerne? Eller hvad med projektledelse? Eller nyhederne i MS Office?

AF FORSVARSAKADEMIET

LÆRINGSPORTAL

Campus er statens fælles læringsportal og udbyder en lang række fjernundervisningskurser til alle ansatte i staten. Campus er blevet åbnet for alle fastansatte i Forsvaret, og du får dermed direkte adgang til mere end 125 fjernundervisningskurser, hvoraf de fleste er gratis at gennemføre. Du har adgang til Campus via Forsvarets Elektroniske Skole (FELS) på internettet (www.fels.dk). FELS er Forsvarets centrale portal, som til-

byder en bred vifte af fjernundervisning, der er relevant for dit job i Forsvaret. Med Campus bliver det samlede udbud af fjernundervisningskurser, som du kan tilgå via FELS, forøget med over 125 kurser. Der er tale om kurser, som er rettet mod alle statsansatte, og derfor har kurserne et bredere sigte end de øvrige kurser, du finder på FELS.

På Campus vil du blandt andet finde kurser indenfor kategorierne Personlig Udvikling, Kommunikation, IT-arbejdspladsen, Ledelsesværktøjer og som noget helt nyt kan du få adgang til "Projektlederens Videncenter". ■

hvordan du kommer i gang. Her finder du også en liste over hyppigt stillede spørgsmål, som kan hjælpe dig, hvis du oplever problemer. Log på Campus og se hvilke kurser du har mulighed for at tage her.

- I Campus er din mailadresse din @mil.dk webmail.
- Campus findes kun på Internettet og kan ikke anvendes gennem 1Net.

CAMPUS

Kursuskataloget i Campus er opdelt i 17 kursus kategorier. Her kan du nemt finde netop det eller de kurser, der passer ind i dit kompetenceudviklingsforløb. Find linket til Campus på www.fels.dk på internettet. Hvis du ikke allerede har aktiveret din konto, kan du på FELS-hjemmesiden under fanebladet Vejledninger se,

NYT OPTAGELSESNÆVN

Med de nye uddannelser er der også kommet en ny optagelsesprocedure for de studerende på Master i Militære Studier (MMS) og Videreuddannelseskurset Advanced Land Operations (ALO).

AF CLAUDS RØHDE / FORSVARSAKADEMIET

OPTAGELSE

Hvem der optages, og hvem der får afslag, afgøres af det nyoprettede Optagelsesnævn, som afløser det tidligere Bedømmelsesnævn. Optagelsesnævnet består af alle de indstillende myndigheder, Forsvarsakademiet og Forsvarets Personeltjeneste. Sammen træffer de beslutningen om hvem, der optages med udgangspunkt en række kriterier og i detaljerede drøftelser af de enkelte ansøgere.

Den 23. maj udsendte Forsvarsakademiet og Forsvarets Personeltjeneste således svarene til de 155 ansøgere, der havde prøvet lykken og sendt

en ansøgning om optagelse på den nye Master i Militære Studier og for Hærens vedkommende OFU.

50 ansøgere blev optaget på MMS (hvoraf 12 OFU-studerende var optaget på forhånd), og 12 ansøgere blev på Advanced Land Operations. De resterende 105 ansøgere modtog et afslag på deres ansøgning. Afslagene er for de flestes vedkommende dog ikke et endegyldigt afslag, og de kommer alle med en begrundelse for afslaget, og hvorvidt man bør søge igen. ■

Læs mere om det nye optagelsesnævn, udvælgelseskriterier og typer af afslag for MMS og OFU på HR-portalén.

Fanestafet. Foto: Jill Willumsen

Soldater på forhindringsbanen. Foto: Morten Degn Therkildsen

Der prøves kræfter med alternative sportsgrene. Foto: Christina Hedegaard

3 Kamp. Foto: Heri Hammer Niclasen

Koncert med Zindy Laursen i teltet. Foto: Jill Willumsen

H.K.H. Kronprins Frederik ved premieoverrækkelse. Foto: Heri Hammer Niclasen

Hærens idrætsdag

Hæren fejrede sit 400 års jubilæum med en stor idrætsdag for hele Hæren den 8. maj i Oksbøl. Omkring 6700 soldater var samlet til åbningsceremoni i silende regnvejr, men op ad dagen klarede det op, og de mange soldater kæmpede hårdt hele dagen i otte forskellige idrætsdiscipliner.

TRÆN MED FORSVARET SPIS DIG I SOMMERFORM

Maden du spiser har afgørende indflydelse på, hvordan din krop tager imod en intensiveret træningsindsats. Motionister, der benytter sommeren til at skruе formen i vejret og træne hen imod konkurrencer, store som små, har derfor stor gavn af at finpudse den daglige ernæring. Læs her, hvordan du gør.

Med sommerferien foran os begynder mange ivrige motionister at rette sigtekornet mod en stribe udfordrende løb i sensommeren og efteråret. Hører du til dem der skal give den gas til DHL-stafetten, udfordre dig selv med en halv eller hel maraton, prøve kræfter med en triatlon eller på anden måde udfordre fysikken, så husk, at kosten er en særdeles vigtig medspiller i denne intensive forberedelsesfase. Undersøgelser viser, at madens næringsstoffer opfylder en stribe forskellige opgaver med relevans for formens udvikling. Mikroskopiske plantestoffer og sunde fedtsyrer holder fx træningsbetingede betændelsestilstande nede, velplacerede måltider sikrer den bedst mulige energi under træning, og det helt optimale måltid efter belastningen sørger for, at du hurtigst muligt bliver klar til næste omgang træning. Det kan lyde voldsomt avanceret med sådan et kraftigt kostfokus, men i praksis er det såre simpelt.

SKAB EN SUND PLATFORM

Den daglige ernæring, der skal være så sund som mulig. Jo hårdere du træner, jo vigtigere er den, for den sunde mad giver dig en masse små som store stoffer, der stiver immunforsvaret af, holder energien stabil og fremmer reparationen af det væv, som træningen slider på. Beskrevet med få nøgleord handler det om at spise masser af frugt og grønt, vælge fuldkorn, og ikke mindst skære lidt (eller meget) ned på den slik og de kager, som måtte snige sig indenbords i løbet af dagen.

OPBYG GOD TRÆNINGSENERGI

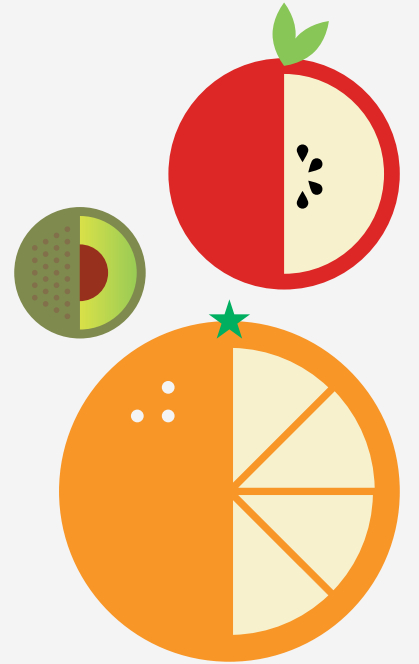
Spis et fornuftigt måltid mad med så god afstand, at det ikke ligger og generer under træning. Gerne 2-3 timer før. Det gælder især for løbetræning og andet med hop og spring, og særligt når intensiteten skrues i vejret.

HUSK EFTERTRÆNINGSMÅLTIDET

Spark gang i restitutionen ved at spise umiddelbart efter krævende træningspas. Vi taler om minutter, ikke timer, og helst indenfor de første 20-30 minutter. Det behøver ikke være et stort, kompliceret måltid mad. En skål gryd med mælk, et varmt måltid mad med kød, grønt og stivelse eller en rugbrødsklapsammen med kødpålæg forsyner dig med begge næringsstoffer. Husk at drikke væske til, gerne omkring en halv liter til maden.

God træning

Martin Kreutzer for Forsvarets Sundhedstjeneste, Center for Idræt

ELITEHUNDE I ARKTIS

De hunde, der trækker Siriusfolkene på deres ture gennem den nordøstgrønlandske nationalpark, skal også være sunde. Det sørger Forsvarets dyrlæger for.

AF MARTHA MADSEN / FORSVARETS SUNDHEDSTJENESTE

HUNDELIV

Forsvaret støtter de danske udsendte i at kæmpe og vinde, og det gælder også de firbenede. Derfor har Forsvarets dyrlæger et bredt arbejdsområde: blandt andet rådgiver de om hygiejne, og så fører de tilsyn med Forsvarets dyr. Specifikt drejer det sig om Siriuspatruljens hunde, da der ikke er andre dyrlæger i det enorme nordøstgrønlandske territorium.

Hundene er en essentiel og traditionsrig del af patruljen, og de er slædernes motor-krefter de seks måneder af året, hvor Siriuspatruljerer. Hundene kan betragtes som elitesoldater, og de er hele grundlaget for, at Siriuspatruljen kan fungere. De er driftsikre, løber ikke tør for brændstof og kan altid starte selv i minus 40 grader. Men som alle levende væsener kræver hundene dog omhyggelig pleje og vedligehold, og det sørger dyrlægerne for sammen med fupperne, som Siriuspatruljens medlemmer kaldes.

Et hårdt miljø for alle

Der kan gå mange ting galt, når man er langt fra alting ude i den arktiske ødemark. Blandt andet har patruljen oplevet at miste hunde i sneskred og at blive angrebet af moskusokser og isbjørne. Derudover er det et hårdt miljø at leve og arbejde i for mennesker såvel som for hunde. Det kan give belastningsskader at bevæge sig i sneen, og hundenes pels kan blive slidt af, hvilket kan give sår. Det hårde arbejde med at trække den cirka 300 kg tunge slæde, stiller store krav til forbrændingen, og mange hunde taber sig kraftigt

på slædeturene.

Derfor er fupperne, før de bliver udsendt til Arktis, blandt andet på et kort kursus på dyrehospitalet på Københavns Universitet. Her lærer de at diagnosticere, sy sår og medicinere hunde, så de er rustet til at tage sig af deres hunde.

Patruljen skal dog stadig have kontakt til en dyrlæge, hvis der sker noget med en hund, og her kommer Forsvarets Sundhedstjeneste ind i billedet. På Flyvestation Skalsstrup sidder tre dyrlæger i afdelingen Force Health Protection. Det er deres job at rådgive om og undervise i sygdomsforebyggelse og sundhedsoptimering af Forsvarets medarbejdere – og det gælder også fupper og hunde ved Siriuspatruljen.

Stanget af en moskusokse

Når uheldet er ude, hvis en hund for eksempel bliver stanset af en moskusokse, så ringer patruljen til dyrlægernes døgnvagttelefon. Den danske dyrlægelov forudsætter, at patruljen er i kontakt med en dyrlæge, før de gør noget. Det er enten Anders Højgaard Tølbøll eller Julie Pio Trampe, der svarer og taler med patruljemedlemmet om, hvad der skal gøres for at behandle hunden.

Siriuspatruljens medlemmer har masser af erfaring med at tage sig af deres hunde, men de er ikke dyrlæger, så to gange om året tager dyrlægerne turen til Arktis for at undersøge hundene grundigt. Hver enkelt hund bliver vurderet – hvordan har den det overordnet, og kan den arbejde næste år også? Dyrlægerne udfører de behandlinger, som patruljens medlemmer ikke selv kan, for eksempel kastrationer og tandudtræk. ■

I vinterhalvåret patruljeres det enorme område med hundeslæde og om sommeren på fjordene med kutter. Foto: Julie Pio

FORCE HEALTH PROTECTION

Forsvarets Sundhedstjenestes dyrlæger fører tilsyn med hygiejnestandarden i Forsvaret. Der er særligt fokus på sygdomsforebyggende tiltag i Forsvarets missionsområder. Så når dyrlægerne besøger Siriuspatruljen, inspicerer de også beboelsen, køkkener, fødevarer og vandforsyning - både for hunde og fupper.

Siriuspatruljen består af 19 soldater og 120 hunde på de fire stationer Station Nord, Daneborg, Forsvarets Vagt og i Mestersvig, der ligger i Nordøstgrønland og dækker et område, der er cirka tre gange større en Tyskland.

Force Health Protection-afdeling består af stabdyrlæge Niels Kristian Nielsen, overdyrlæge Anders Tølbøll Højgaard, afdelingsdyrlæge Julie Pio Trampe og af afdelingslæge Anette Pagh Rosenthal.

Det er også Sundhedstjenesten, som patruljen ringer til, hvis der sker noget med et menneske, men her er det enten læger eller tandlæger, der tager telefonen, alt efter hvilken skade, der er sket.

Baglandet:

”
Jeg ved ikke, hvordan det bliver ikke at have en far i så lang tid...

Rasmus Brøndsel
 Søn

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

Rasmus sidder i bilen sammen med sin far og yngre bror. De er på vej ud for at hente brænde. Rasmus' far, Lars, var i 2010 udsendt til Afghanistan. Den gang blev Rasmus og hans to brødre samlet for at få nyheden og farens udsendelse.

- I starten tænkte man lige fuck mand! Men han gjorde meget ud af at fortælle os, at han ikke skulle i kamp. Det var et administrationsjob i Camp Bastion, hvor der var meget sikkerhed. Så jeg var rimelig tryk ved situationen, fortæller Rasmus.

Den første udsendelse forløb udramatisk. De skrev til hinanden over nettet og snakkede en gang i mellem i telefon. Rasmus beskriver sit forhold til sin far som

aktivt og meget tæt.

- Vi har det fedt sammen. Vi kitesurfer sammen, og så tager han os med ud og dyrker crossfit. Ellers er det løb og træning, og så kan vi godt lide at se en film sammen og spise noget slik, siger han.

Et års udsendelse

Den dag i bilen på vej ud efter brænde har Lars en anden nyhed til sin søn.

- Han spurgte, hvordan det bliver ikke at komme til Grønland til sommer? Min lillebror sad og smilede, for han viste det allerede, fortæller Rasmus.

Rasmus' far fortæller, at han skal udstationeres i et år på flyvestationen Mestersvig i Nordøstgrønland. I bilen får Rasmus alle de praktiske informationer om, hvad

faren skal lave under den lange udsendelse.

- Min første reaktion, da det blev fortalt, var, at det var en megafed oplevelse for ham. Han har altid været interesseret i Sirius og Grønland. Han har også en helt masse venner, der har været deroppe, og vi har været i Alaska og køre med hundslæde. Det var først bagefter, at jeg tænkte; Hold kæft mand, et år er rigtig, rigtig lang tid, siger Rasmus.

Der er dog et lyspunkt i den lange udsendelse. Som en del af turen får Lars' sønner mulighed for at komme på et pårørendebesøg i løbet af sommeren, hvis ellers vejret tillader det.

- Det lettede lidt, da vi fik at vide, at vi kunne komme op på pårørendebesøg. Så var det egentlig bare to gange Afghanistan, hvilket ikke virker specielt hårdt, siger Rasmus.

Hård afsked

Den dag Rasmus' far tager afsted, spiser de sammen hos farens kæreste i hendes hus.

- Min fars kæreste er kok, og vi fik et rigtig dejligt måltid. Så vi havde en hyggelig aften sammen, og bagefter blev vi kørt til Stenlille, hvor jeg bor hos min mor. Det var sidste gang, jeg så ham. Vi var ikke med i lufthavnen, for han skulle rejse fra Flyvestation Aalborg, så det var lidt upraktisk. Vi sagde farvel til ham, da han satte os af ved min mor. Det var rimelig hårdt. Jo tættere man kom på afrejsen, jo mere realistisk blev det, at han ikke skulle være der i lang tid. Det var rimelig hårdt lige der, hvor jeg så ham køre. Det var det for os alle sammen, fortæller han.

Til daglig går Rasmus på Gunslevholm Idrætsefterskole på Nordfalster, hvor han er begyndt at dyrke meget gymnastik. Han taler ofte i telefon med sin far, som nu har været i Nordøstgrønland siden februar i år.

- Vi har lige haft terminsprøve, og så snakker vi om, hvordan det er gået. Men vi snakker mest om gymna-

FACEBOOK

Martin og Henrik havde aldrig drømt om at de en dag skulle stå på scenen i Den Kongelige Ballet. Ligesom under udsendelsen til Afghanistan udviser de stort mod.

Synes godt om · Tilføj kommentar · Del 17

Trine Axelholm, Jane Buntzen Møller, Vicki Ditlev Kongstad Califano og 168 andre synes godt om dette.

Skriv en kommentar...

Thorbjørn Forsberg Se også artiklen i Die Welle (på engelsk): <http://www.dw.de/dancing-with-the-wounds-of-war/a-17648060>

Dancing with the wounds of war | Europe | DW.DE | 20.05.2014 www.dw.de

A unique ballet performance is opening in Copenhagen this week. Danish soldiers ...
 Se mere

Synes godt om · Svar · Fjern f

Heine Pedersen Hårdt arbejde står foran den.. men de kan lide det, sjovt nok. Fantastisk hunderace! Og nej, de dur ikke som familie hunde..

Synes godt om · Svar · 8 · 20. maj kl. 08:39

12.664 personer har set dette opslag

Du, Sune Wadskjær Nielsen, Sara Ørum Carstens, Sus Berg og 706 andre synes godt om dette.

JEG LÆSER

MARCO EFFEKTEN

Jussi Adler-Olsen

LÆS Den nyeste roman i serien om Carl Mørck, Assad og Rose fra Københavns politis "Afdeling Q"

Vi følger her drengen Marco, der allerede fra en tidlig start bliver sporet ind på en kriminel løbebane af sin onkel Zola. Zola har yderst kriminelle tendenser og får på mystisk vis inddraget hele sin familie i sin kriminalitet, og Marcos liv kommer i fare, da han flygter fra familien, der har planer om at operere på ham. Marco ved for meget om familien og dens metoder til, at de kan lade ham slippe væk.

Afdeling Q får nu trukket sin efterforskning længere ind i sagen om Zola, og pludselig står Carl, Assad og Rose midt i korrupsion og organiseret kriminalitet, der strækker sig fra justitsministeriet til Afrika.

MONUMENTERNES MÆND - JAGTEN PÅ NAZISTERNES STJÅLNE KUNSTSKATTE

Robert M. Edsel

LÆS Indkøbet af denne bog blev inspireret af de sidste 10 minutter af et dokumentarprogram på Discovery om Monumenternes mænd. Jeg var efterfølgende heldig at falde over bogen på bogudsalg og nåede så lige at se den i biografen, inden jeg fik kastet mig over bogen.

I det ragnarok, der fulgte i månederne efter D-dag, fik specialgruppen Monumenternes Mænd den opgaven at redde den europæiske kulturskat fra bombardementer og nazisternes røverier. Gruppen talte omkring 350 mænd og kvinder fra 13 forskellige lande.

Med stor entusiasme og i et levende sprog fortælles historien om en gruppe krigshelte, der brugte deres viden om kunst og arkitektur til at kæmpe for, at sejren over nazismen også blev en sejr for Europas kulturarv.

chefsergent Michael Jusjong
 Forsvarskommandoen

FØLG
 FORSVARET
 PÅ

facebook

stik. Jeg var ikke gymnast før, jeg kom her. Så jeg her lært rigtig, rigtig meget. Han fortæller, hvad han har lavet, og så snakker vi om danske nyheder. Der er ikke noget tidspunkt, hvor der er pinlig tavshed. Det er rigtig fedt. Vi har også prøvet at skype en enkelt gang, hvor han viste rundt i kontroltårnet (i Mestersvig red.). Det var ret sjovt, fortæller Rasmus.

Men på trods af at han ofte taler med sin far, kan Rasmus godt mærke, at hans far er langt væk.

- Det kan jeg mærke, lige inden jeg går på gulvet til en gymnastikopvisning. Så tænker jeg, at min far ville være stolt af mig, hvis han sad og så det. Jeg er ret ked af, at han ikke kommer til at se mine opvisninger her på skolen. For det er nogle ting, vi har snakket rigtig meget om og glædet os til, fortæller han og fortsætter. - Der sker også mange ting på et år. Vi som sønner udvikler os jo meget, og ændrer os måske også lidt. Så der kan nå at ske meget. Jeg ved ikke, hvordan det bliver ikke at have en far i så lang tid. Men det finder jeg jo ud af. Jeg tror, der kommer nogle andre tidspunkter hen ad vejen, men jeg er ikke rigtig nået der til endnu. Generelt kan man godt få en følelse af, at han mangler. For eksempel hvis man mangler et alternativ til sin mor. En gang i mellem har man brug for at være sammen med sin far. Jeg tror, at der bliver nogle tidspunkter, hvor jeg tænker, at nu må han godt snart komme hjem. Men det kan også bare være på tidspunkter, hvor jeg har fem minutter til overs, og kommer til at sidde og tænke på det. Så bliver det et mere omfattende savn. Men det gør det meget bedre, at han har det fedt og godt kan lide det, han laver, siger Rasmus.

Når Rasmus' far kommer hjem til februar næste år, så er det planen, at han og sønnerne skal på tur sammen. - Vi har gået meget i den svenske og norske fjelde med rygsæk. Så vi har snakket om at tage det et skridt videre til noget reel bjergbestigning på Mont Blanc, siger Rasmus. ■

Rasmus Brøndsel bliver 17 den 1. juli i år og går på Gunslevholm Idrætsefterskole på Nordfalster.

I sin fritid kitesurfer han og dyrker kampsport som karate, Wing Chun og kickboksning.

Han har to brødre på 15 og 19 år.

Foto: Privat

FORSVARET.TV

RINGEN ER SLUTTET

På **forsvaret.tv** er der indslag om alle aspekter af afslutningen på den danske indsats i Helmandprovinsen. Lige fra den sidste operation, nedtagningen af mindesmærket i Camp Bastion og rengøring og nedpakning af materiel.

AF SUNE WADSKJÆR / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

LEVENDE BILLEDER

Tre danske kampvogne og 12 andre køretøjer zigzagger igennem Camp Bastions mange bomme og porte. De er på vej ud på de danske kampsoldaters sidste operation i Helmandprovinsen. I et af de tungt pansrede MRAP-køretøjer sidder Carsten Sandberg fra Forsvarskommandoens Kommunikationsafdelingen. Han har som videofotograf besøgt ISAF-missionen 18 gange.

- Jeg har tilbragt omkring to år af mit liv i Helmandprovinsen. Det var lidt vemodigt at køre ud på den sidste operation og sætte foden i det afghanske sand for sidste gang. Samtidig synes jeg, at det er fantastisk, at vi har dokumenteret den danske indsats i Helmandprovinsen lige fra hold 1 til 17, så det altid vil være tilgængeligt for eftertiden.

Hele ti dage tilbragte Carsten Sandberg i slangepasset, hvor de danske soldater løste den sidste opgave i felten. Sammen med sin kollega journalist Kim Vibe Michelsen lavede Carsten Sandberg adskillige indslag fra operationen, som kan ses på **forsvaret.tv**. De dækkede blandt andet, da soldaterne tog monumentet for de faldne i Afghanistan ned.

- Nu har vi fået lukket Helmand. Ikke bare fysisk, men også for os selv. Det er en stor personlig tilfredsstillelse at have været med hele vejen, siger Kim Vibe Michelsen, som var i Helmand for 16. gang.

Inden de vendte hjem til Danmark besøgte Carsten Sandberg og Kim Vibe Michelsen den nye danske træningsmission på National Military Academy of Afghanistan i Kabul.

- Det var superfedt at komme til Kabul og dække den mission, der skal følge op. Forhåbentligt kommer vi til følge fortsættelsen af den, siger Carsten Sandberg. ■

ALLETIDERS
FORSVAR
I LEVENDE BILLEDER

Kim Vibe Michelsen og Carsten Sandberg var også med på hold 15, da musiker Thomas Helmig overraskede de danske soldater med et besøg. Foto: Privat

KOMMENTAR

Fem år med Soldaterlegatet

Soldaterlegatet har netop afholdt sit femte årsmøde med deltagelse af blandt andre vor protektor H.K.H. Kronprins Frederik.

Soldaterlegatet har i sin femårige levetid hjulpet mere end 1.000 tilskadekomne veteraner med 50 millioner kroner i direkte og indirekte hjælp og støtte. Egentlig burde der ikke være nogen rolle for Soldaterlegatet, fordi samfundet naturligt burde løse denne opgave. Når Danmark vælger at sende soldater i krig og krigslignende missioner, har vi som samfund en klar forpligtelse til at hjælpe dem, som under udsendelsen kommer fysisk eller psykisk til skade. Det sker ikke i tilstrækkeligt omfang, og derfor er der brug for Soldaterlegatet.

Til Soldaterlegatets overraskelse var behovet for hjælp meget stort fra starten, og behovet er steget hvert år lige siden, således at vi i 2013 modtog mere end 650 legatansøgninger og uddelte 8 millioner kroner til tilskadekomne veteraner.

Rigtig mange – faktisk 85 procent af de veteraner, som vi støtter, lider af svære psykiske traumer – hovedparten har posttraumatisk stressyndrom (PTSD). Dette faktum førte til, at Soldaterlegatet meget tidligt iværksatte forskningsprojektet 'Danske Hjemvendte Soldater', som afsluttedes i 2012 med meget værdifuld viden til gavn for nuværende og fremtidige veteraner.

Soldaterlegatets arbejde er udelukkende humanitært, og vi er uafhængige af politiske interesser, ligesom vi er uafhængige af Forsvaret og Forsvarets organisationer. Vores midler har vi primært fået fra almenevelgørende fonde, som vi skylder en stor tak for opbakningen. Samtidig har vi løbende modtaget værdifuld støtte fra private og virksomheder. Soldaterlegatet har indtil nu modtaget mere end 90 millioner kroner til arbejdet. Desværre er der brug for alle pengene.

Soldaterlegatet har fra start haft et særdeles godt samarbejde med Forsvarets ledelse, Folketinget og regeringen, og vi har på denne baggrund fået meget fine resultater af vort arbejde.

Vi vil i de kommende år fortsat se et meget stort antal traumatiserede veteraner, idet disse psykiske lidelser optræder med op til 10 års forsinkelse.

Soldaterlegatet har derfor fortsat en stor rolle at spille i de kommende år. Vi vil ufortrødent hjælpe vore veteraner, og vi vil fortsat presse på for, at samfundet forbedrer hjælpen til vore tilskadekomne veteraner.

Det er Danmarks pligt. ■

Peter Højland
formand for Soldaterlegatet

FOTO: R1 MOLLØV

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver? I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

Jan Stryhn startede som værnepligtig i Karup i 1987 og arbejder i dag med taktisk satellitkommunikation. Foto: Henrik Schiøler

VIRKELIGHEDEN ER KOMPLEKS

Kaptajn Jan Stryhn arbejder med kommunikation ved Telegrafregimentet. Hans største udfordring er, at Danmark ikke selv råder over en satellit.

FORTALT AF KAPTJAN JAN STRYHN / TELEGRAFREGIMENTET

KOMMUNIKATION Når jeg siger, at jeg arbejder med TACSAT, så mener jeg mere specifikt taktiske radioer, som HARRIS 152, 117F og 117G, der er tilflydt Hæren i varierende mængder, og som er placeret på vitale steder og ved enheder. Mit arbejdsområde "TACSAT" skal ikke forveksles med den generelle term "SATCOM", til trods for at begge kommunikationstyper frekvensmæssigt arbejder i UHF-båndet. Det kan bedst sammenlignes med de gamle NMT telefoner og de nuværende GSM telefoner.

Enorm udvikling

Jeg startede ved Jyske Telegrafregiment i Tønder i 1991 og har arbejdet med forskellige sider af kommunikation over hele frekvensbåndet

fra HF til mit nuværende ansvarsområde, der er taktisk satellitkommunikation (TACSAT) og mobile kommunikationsformer. Jeg har ved Telegrafregimentet været med til at implementere TAC-

SAT i samarbejde med Forsvarets Materieltjeneste og Hærens Operative Kommando. Meget af det, jeg beskæftiger mig med, er således grundlaget og uddannelsesgrundlaget for TACSAT såsom net-skitser, lektioner og meget mere. Det kan lyde lidt kedeligt, men det er faktisk ret spændende at arbejde med, fordi der er en enorm udvikling inden for området, og fordi det er vitalt for indsættelse af radioerne i et operativt miljø.

I min funktion er jeg endvidere involveret i studie- og udviklingsarbejdet på det her område. Et af fokusområderne er at skabe en ensartet kommunikationsplatform for alle tre værn, der er velfungerende og opfylder de forskellige værns behov. Det ser uhyre simpelt ud på papiret, men er i virkeligheden ret komplekst. Min største udfordring i mit daglige virke er, at Danmark ikke selv råder over en satellit. Det er måske ikke så overraskende, at en satellit er afgørende for en satellit-radio. Vi har alt materiel til rådighed; radioer, computere med mere, men vi har ikke adgang til en satellit. Det svarer lidt til at gå på skydebanen uden ammunition. ■

Jeg vil gerne sende stafetten videre til en søofficer. Hvad laver en officer ved eksempelvis Søværnets Operative Kommando?

Spørgsmålet

Hvad laver en kaptajn, som arbejder med taktisk satellitkommunikation?

SAGT & SKREVET OM FORSVARET

Der er endelig blevet tændt et lys i det ukrainske mørke, men vinden blafrer kraftigt omkring det.

Peter Munk Jensen, senioranalytiker ved Dansk Institut for Internationale Studier om situationen i det uroplagede Ukraine.

dr.dk

Irakisk kaos

Den alvorlige forværring af sikkerhedssituationen i Mosul, hvorfra tusindvis af civile er blevet fordrevet, vækker dyb bekymring hos generalsekretæren. ■

Stephane Dujarric, talsmand for FN

Reuters

Øvelse BALTOPS

Populært sagt er det den bedste hjerne mod den bedste hjerne. ■

Presseofficer i SOK og orlogskaptajn Jesper Duevang Rasmusen om Baltops 14, som er den største årlige øvelse i Østersøen.

Jyllands-Posten

Danskere frygter ikke terror

Når vi hører om terror, er det ikke længere relateret til Danmark. ■

Terrorforsker Lars Erslev Andersen fra Dansk Institut for Internationale Studier om ny undersøgelse, der viser, at kun 17 procent danskere frygter terror herhjemme.

MX-METROXPRESS

PROFILER

Marcus Knuth sammen med lederen af landsbyen Rahim Kalay, der bakkede op om genopbygningen af den lokale skole. Derfor blev han henrettet af Taleban i januar 2009. Foto: Privat

BANKMANDEN BLEV SOLDAT

Bogaktuelle Marcus Knuth har taget en dramatisk rejse fra et prestigefuldt job i investeringsbanken Lehman Brothers i London til kampsoldat i frontlinjen i Helmand og diplomat i Kabul.

AF KAREN DAHLIN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

KARRIERESKIFT Marcus Knuth sad ellers i et velbetalt job i den finansielle verden i metropolen London, da hans tilværelse pludselig ændrede sig. Fyringsrunde på fyringsrunde afløste hinanden i banken. - Jeg følte ikke, at jeg kunne sige mit gode job op, men da jorden begyndte at smuldre under Lehman Brothers, så stod jeg pludselig uden et job.

Flere af Marcus Knuths kammerater havde været i Irak og Afghanistan, og deres oplevelser trak i den arbejdsløse reserveofficer Knuth. Han greb røret og ringede til FPT, og til sin store overraskelse kunne de sagtens bruge ham. - Det var en underlig fornemmelse. Jeg havde ikke haft uniformen på i flere år og tænkte, at de måske ville grine af mig, men jeg tror, at de manglede folk og måske særligt sådan nogle som mig, der havde været i kontakt med det civile.

Infanterist og projektplanlægger

Marcus Knuth vidste, at han ville arbejde i tæt kontakt med de lokale afghanere.

- Jeg ville være CIMIC, så jeg kunne have med både projektplanlægning og den lokale kultur at gøre. Det ville være lige mig. Så jeg var både infanterist og skulle varetage forholdet til de lokale.

Her lærte han pashtunerne at kende som varme mennesker med en humor, der ligner den danske. Men også som et folkefærd, der har levet så mange år i anarki, at de har lært kun at tænke frem en dag af gangen og på sig selv.

Fra uniform til habit

Efter et halvt år som soldat vendte Marcus Knuth hjem til

Danmark. Fra Helmands krigszone og hjem til det trygge, men ikke uden at have mistet gode soldaterkammerater og venner.

- I begyndelsen var det svært at vænne sig til at være alene med tanken om, at der ikke var nogle, der holdt vagt for én. Det er svært at komme fra at gå patrulje i Armadillo om mandagen og så gå tur i København om onsdagen. Og selv om Marcus Knuth hurtigt faldt på plads som civil, så var han slet ikke færdig med Afghanistan. Denne gang blev det som udsendt for Udenrigsministeriet.

- Fysisk kom jeg længere og længere væk fra Helmand. Der var ikke ildkampe som i Helmand, så det var en blid overgang, og at være diplomat i Kabul blev hurtigt til et normalt job.

Læren fra Afghanistan

Efter tre år i Afghanistan har Marcus Knuth fået et nyt syn på tilværelsen.

- Jeg gik fra at arbejde som en fornuftig økonom til at blive soldat. Det, at jeg har prøvet at være soldat, gør, at jeg nu primært arbejder med ting, jeg virkelig brænder for, og det giver en helt anden fornemmelse, når jeg vågner mandag morgen og skal på arbejde.

Lige nu arbejder Marcus Knuth med stabilisering i Mellemøsten. Med sig fra Forsvaret har han arbejdsdisciplin, en analytisk tilgang til arbejdet og en stor viden om, hvordan man bedst omgår andre mennesker. Og helt slipper han nok aldrig Forsvaret.

- Det vil altid ligge i blodet, og jeg vil gerne arbejde i gråzonen mellem det civile og det militære. Jeg er stadig reserveofficer, så jeg slipper ikke Forsvaret.

Marcus Knuth har skrevet bogen "Soldat og diplomat" om sine tre år i Afghanistan. ■

På morgenpatrulje med kollegaer fra den afghanske hær. Foto: Privat

Fanget på åben mark under et bagholdsangreb fra Taleban. I baggrunden ses røg fra granater indkaldt fra de britiske kanoner i Armadillo. Foto: Privat

Marcus Knuth og tolken James i samtale med en lokal dreng, der var i gang med at lære sig selv engelsk, efter Taleban havde lukket alle skoler i distriktet. Foto: Privat

Marcus Knuth til møde med den afghanske indenrigsminister Bismillah Khan Mohammadi. Foto: Privat

Sidste kapitel

Så blev der sat udløbsdato på USA's militære engagement i Afghanistan. Præsident Obama indledte iscenesættelsen af udspillet med et fire timers overraskelsesbesøg på Bagram Airfield ved Kabul. 48 timer senere var pressen kaldt til Det Hvide Hus, hvor Obama annoncerede den endelige afslutning på USA's militære tilstedeværelse i Afghanistan. Nytårsaften 2016 slutter det sidste kapitel af USA's længste krig nogensinde. Til den tid vil krigen have varet i 15 år. "Jeg tror, at det amerikanske folk har lært, at det er langt sværere at afslutte krige, end det er at indlede dem", konkluderede Obama. Det er svært ikke at være enig.

Skuffede afghanske analytikere var ikke sene til at kalde beslutningen for uansvarlig. "Vi er stadig ramt af krig og terrorisme. USA har ikke afsluttet jobbet", lød det fra afghansk side, mens Obama slog fast: "Vi må se i øjnene, at Afghanistan aldrig bliver det perfekte sted og det er ikke Amerikas opgave at gøre det til et sådant. Landets fremtid ligger i hænderne på afghanerne".

Men selv den stærkt reducerede amerikanske tilstedeværelse kræver, at præsident Karzai underskriver de to landes bilaterale sikkerhedsaftale – kaldet BSA'en. Sagen er bare, at det vil Karzai ikke. Men hvorfor er aftalen så vigtig for Afghanistan, og hvorfor nægter Karzai at underskrive?

BSA'en er vigtig for Afghanistan, fordi den såkaldte Status of Forces Agreement (SOFA) ikke kan indgås, før BSA'en er underskrevet. Og ingen af NATO-landene – heller ikke Danmark – vil fortsætte deres engagement uden SOFA'en, som definerer troppernes rettigheder og status. Bliver SOFA'en ikke underskrevet, så lukker NATO ned ved årsskiftet.

Det kræver derfor en vis arrogance at nægte at underskrive. Så hvad er det, at Karzai har gang i? Jo, han er ved at bygge sit politiske eftermæle. I 2001 indsatte FN ham som præsident. I 2004 blev han officielt valgt med - lad os kalde det - en vis amerikansk indflydelse. Og i 2009 blev han genvalgt med - om muligt - endnu mere massiv amerikansk støtte. Nu er Karzais anden og sidste præsidentperiode ved at løbe ud, og det er derfor vigtigt for ham at demonstrere, at han aldrig var en amerikansk marionet. Derfor kører skuespillet.

Heldigvis har begge præsidentkandidater i det valg, som er i gang i øjeblikket, tilkendegivet, at de, hvis de bliver valgt, vil de underskrive BSA'en. Det vil i sidste øjeblik købe de afghanske sikkerhedsstyrker og befolkningen yderligere to års respit. Indtil det sidste kapitel er endegyldigt forbi. ■

Hasse Resenbro
oberstløjtnant af reserven
kommunikationsrådgiver for
EU's ambassadør i Afghanistan

MED ANDRE ØJNE

FOTO: MADSS LAURITZEN

NEM VEJ TIL MILITÆRFAGLIG VIDEN

Du kan nu søge i forsvarets biblioteks fysiske samlinger og e-ressourcer samtidigt.

Et nyt søgesystem på **Forsvarets Biblioteks** hjemmeside gør det muligt at søge i mange forskellige viden-databaser. Både efter elektroniske/fysiske tidsskrifter og bøger i en og samme søgning.

Besøg www.fbib.dk – og bliv klogere på din militærfaglige viden

Majoren blev borgmester

Kenneth Muhs

Borgmester for Venstre i Nyborg

41 år

Bor i Ørbæk

Elsker stegt flæsk med persillesovs

Kører Toyota Aygo

Første januar i år afleverede Kenneth Muhs nøglerne til kryptokoderne ved telegrafregimentet og overtog i stedet borgmesterkæden til den historiske købstad Nyborg. Men selv om han håber på at blive i politik længe, så holder han stadig døren åben for et comeback i Forsvaret.

AF KIM VIBE MICHELSEN / FORSVARETS HOVEDREDAKTION

POLITIK

Parkeringspladsen er tom. Og det er kun sporadisk motorstøj fra få forbipasserende biler og lidt fuglesang, der bryder stilheden her klokken ni fredag morgen foran Rådhuset i Nyborg. Det gamle rådhus ligger smukt placeret på et lille torv med udsigt til danehoffet på Nyborg slot, og så er der i øvrigt lukket i dag.

Der er dog lys på borgmesterkontoret, og efter lidt banken på de rustikke træ og glasdøre, lukker Kenneth Muhs os ind. Han er klædt casual cool, hvilket forstærker indtrykket af en tillidsvækkende, behagelig og åben person. Et førstehåndsindtryk der vel nærmest ikke kan købes for penge i hans nuværende erhverv.

I dag holder kommunen fri, men Kenneth er på arbejde. Det er borgmesteren af Nyborg for det meste. For han er også temmelig ambitiøs. Både i forsvarssammenhæng og i politik.

- Jeg er et ambitiøst menneske, og når man er det og får muligheden for at blive borgmester og dermed at føre sine politiske ideer ud i livet, så siger man ikke nej, siger Kenneth Muhs.

Ville være læge

Det stod egentlig ikke skrevet i hverken sol, stjerner eller måne, at Kenneth Muhs skulle blive både officer og politiker. Egentlig ville han være læge, men Forsvaret fik hurtigt tag i ham, da han begyndte på sin rekrutttid ved Livkompagniet i det nu nedlagte Danske Livregiment på Vordingborg kaserne tilbage i 1992.

- Kombinationen af teori og praksis gav en helt enestående uddannelse, hvor jeg hele tiden kunne føle, at jeg lykkedes med de ting, jeg var trænet til, siger Kenneth.

Politikken havde allerede dengang vækket ham, men der skulle dog gå en del år, før han for alvor var klar til en karriere som folkevalgt. I første omgang var det Forsvaret og officersskolen, der trak, og dermed et selvvalgt tjenesteforløb ved Telegrafregimentet i Fredericia.

- For mig var det interessant at kunne komme ud med både division og korps allerede som delingsfører. I telegra-fen kunne jeg også få et større ansvar og forståelse for organisation og struktur, og derudover lå Fredericia tæt på Fyn, fortæller Kenneth med et smil.

Arbejder under pres

Med 41 år på bagen og en majortitel af fineste grad kan

Kenneth da også se tilbage på en fin og ikke nødvendigvis afsluttet karriere i Forsvaret. I politik er poster som oftest kun til låns, og Kenneth har derfor også en realistisk forventning om, at han en dag vender tilbage. I den sammenhæng ser han ikke sin nuværende politiske karriere som et minus.

Man bliver sindssyg god til at nedbryde komplicerede problemstillinger under pres, når man uddanner sig som officer, og den evne bruger jeg faktisk endnu mere her, end jeg gjorde i Forsvaret.

- At være borgmester er et kæmpe ledelsesmæssigt ansvar. Jeg er politisk chef for 2.300 medarbejdere og forvalter et budget på to milliarder kroner. Sammen med politisk forståelse er det en god ballast at have med tilbage, siger Kenneth Muhs.

Og det går også den anden vej. For Kenneth bruger dagligt

de ledelsesmæssige værktøjer, han har fået i løbet af sin officerskarriere, når han skal drive kommunen. Og det er alt fra operationsplanlægning til offentlig forvaltning, der er i spil.

- Kommunen er en offentlig myndighed på samme måde som Forsvaret, så på det område er der rigtig mange forvaltningsmæssige ligheder. Derudover bliver man sindssyg god til at nedbryde komplicerede problemstillinger under pres, når man uddanner sig som officer, og den evne bruger jeg faktisk endnu mere her, end jeg gjorde i Forsvaret, fortæller Kenneth.

Brænder for politik

Allerede i 1999 begyndte Kenneth en aktiv politisk karriere. Han har stillet op til både byråd og folketing, og har også været menigt medlem af kommunalbestyrelsen i den tidligere Ørbæk Kommune. Det var ikke fordi, at han var utilfreds med sit arbejde i Forsvaret, men mere at den politiske ild brændte i ham.

- Jeg har været engageret i samfundsdebat siden gymnasiet. Det at få lov til at træffe store beslutninger om ændringer af samfundet har altid interesseret mig. Det har Forsvaret for så vidt også, men nogen gange er man nødt til at vælge. Da jeg gik på VUT-I, valgte jeg ikke at stille op for Venstre det år, så det går begge veje, siger Kenneth Muhs.

Udenfor er parkeringspladsen nu fyldt med biler. Klokken nærmer sig elleve, og interviewet er ved at være slut. Det er fridag her, men byen er så småt begyndt at syde af aktivitet. Nyborg er vågnet til en ny og forhåbentlig god dag med en major som borgmester. ■

NYBORG KOMMUNE

Region Syddanmark

31.314 indbyggere

Budget 2 milliarder kroner

Hovedby: Den gamle købstad Nyborg, der er vokset op om Nyborg slot, der er nordens ældste kongeborg.

F

”
Jeg glæder mig til at opleve Sardinien med min familie. Der er ikke internet, så med 3 børn må vi have nogle gammeldags spil med i bagagen.

PIA L. JØRGENSEN, FULDMÆGTIG, FKIT

”
Jeg skal 3 uger til Frankrig på campingferie med min familie.

HENRIK HVIDTFELDT HANSEN, SENIORSERGENT, FPT

SOMMER

Selv om Forsvaret selvfølgelig løser opgaver hele året både herhjemme og i udlandet, er sommeren for mange ansatte tiden til tre ugers ferie langt væk fra captia-sager, stabsbefalinger og opgaver. Nu er det tid til rigelige mængder is, grill og hygge med familien. Meteorologerne er forsigtigt optimistiske med hensyn til vejret, så alt tegner godt.

”
Helt i Marinehjemmeværnets ånd skal sommeren bruges i min nyerhvervede sejlbåd. Jeg planlægger en tur fra Frederikshavn og ned langs østkysten.

SØREN MØLHOLT KJELLBERG, SENIORSERGENT, MARINEHJEMMEVÆRNSDISTRIKT VEST

”
Jeg glæder mig til at skulle i sommerhus i Nordjylland sammen med min kæreste.

FILIP D. KRISTENSEN, MARINEOVERKONSTABEL, PETER WILLEMOES/RECSYR

”
Jeg glæder mig til en uges ferie i London sammen med familien.

MAI-BRITT DAHL ANDERSEN, INGENIØRREGIMENTET

HVAD GLÆDER DU DIG TIL I DIN SOMMERFERIE?

”
Jeg skal til Norditalien med familien. Der er godt vejr og god mad.

JESPER L. BERTHELSEN, SENIORSERGENT, FTK-000LT

”
Jeg skal på ferie i det jyske og cykle med min yngste søn.

KNUD JEPSSON, FORSVARETS WEB-TEAM

”
I hvert nummer af Forsvarsavisen beder vi syv ansatte i forsvaret om at forholde sig til det samme spørgsmål. Vi spørger ansatte i hele Forsvaret, soldater såvel som civile.

Læs om F-16 i Baltikum **side 12**

PLANET STRUKT

ET TEGNESERIEUNIVERS AF DEN ANDEN VERDEN

JEG HAR HØRT, AT DET DANSKE FORSVAR HAR NOGET DER HEDDER EN JOBBANK. - OG NU ER JEG IKKE LIGE TILKNYTTET EN BESTEMT ENHED...

... SÅ KAN JEG SE PÅ ET UDVALG AF LEDIGE STILLINGER..?

-JEG TROR IKKE HELT DU HAR FORSTÅET, HVORDAN JOBBANK FUNGERER...

TA' PLADS.

8901 8902 8910
8906 8907
8911 8912 8913 8914 8915
8916 8917 8918 8919 8920